

Національна академія педагогічних наук України

Український науково-методичний центр
практичної психології і соціальної роботи

ГО «Всеукраїнська асоціація практикуючих психологів»

**Статистичний бюлетень показників
розвитку психологічної служби та
психолого-медико-педагогічних
консультацій
за 2015-2016 навчальний рік**

*До 25-річчя створення психологічної служби
системи освіти України*

Київ
2016

УДК 159.922.7+37.091

ББК 88.8:74я2

С78

Авторський колектив:

Горленко В. М., Лунченко Н. В., Мельник А. А., Обухівська А. Г., Панок В. Г., Якимчук Г. В.

Статистичний бюлетень показників розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2015-2016 навчальний рік підготовлено в рамках виконання прикладної науково-дослідної роботи “Наукові та організаційно-методичні засади вдосконалення діяльності психологічної служби і психолого-медико-педагогічних консультацій системи освіти” (державний реєстраційний номер № 0114U000414), термін виконання 01.01.2014 – 31.12.2016 роки, тематично повністю відповідає Напрямку 15: Практична психологія і Технічному завданню названої теми. Обсяг видання – 4 друкованих аркушів.

Матеріали, які містяться у бюлетені, створюють вичерпну картину розвитку психологічної служби і системи ПМПК в усіх регіонах країни, показуючи при цьому досягнення і проблемні питання. Подана інформація є важливою для управлінців системи освіти, оскільки дозволяє обґрунтовано планувати розвиток окремих її секторів; науковцям НАПН України і викладачам ВНЗ для розробки методик і методів навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи.

Перша частина бюлетеня містить показники розвитку психологічної служби системи освіти на кінець 2015-2016 навчального року. Представлені таблиці демонструють динаміку чисельності практичних психологів і соціальних педагогів навчальних закладів у порівнянні з минулим навчальним роком; свідчать про освітній і кваліфікаційний рівень, показують роботу практичних психологів і соціальних педагогів з дітьми, батьками та педагогами.

У другій частині розкривається діяльність психолого-медико-педагогічних консультацій, наведено статистичні дані щодо виявлення та діагностичного вивчення дітей з порушеннями психофізичного розвитку, аналізуються виявлені види порушень у дітей, їх поширеність та домінування в різних регіонах України.

Для управлінь (департаментів) освіти і науки обласних та Київської міської державних адміністрацій, регіональних інститутів післядипломної педагогічної освіти, місцевих органів управління освітою, керівників, педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів системи освіти України.

ISBN 978-617-7118-21-2

© Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016

Зміст

Вступ	3
Розділ І. Показники розвитку психологічної служби системи освіти у 2015-2016 навчальному році	17
Гістограма 1.1. Динаміка чисельності фахівців психологічної служби системи освіти України	18
Гістограма 1.2. Розвиток психологічної служби системи освіти України по регіонах	19
Гістограма 1.3. Розвиток психологічної служби системи освіти України за посадами фахівців	20
Гістограма 1.4. Забезпеченість фахівцями психологічної служби відповідно до нормативів чисельності по регіонах	21
Таблиця 1.1. Забезпеченість навчальних закладів фахівцями психологічної служби системи освіти по регіонах у 2015-2016 н.р.	22
Гістограма 1.5. Забезпеченість практичними психологами відповідно до нормативів чисельності по регіонах	23
Таблиця 1.2. Чисельність практичних психологів та потреба у них навчальних закладів у 2015-2016 н.р.	24
Гістограма 1.6. Забезпеченість соціальними педагогами відповідно до нормативів чисельності по регіонах	25
Таблиця 1.3. Чисельність соціальних педагогів та потреба у них навчальних закладів у 2015-2016 н.р.	26
Гістограма 1.7. Освітній рівень фахівців на кінець 2015-2016 н.р.	27
Гістограма 1.8. Кваліфікаційний рівень фахівців на кінець 2015-2016 н.р.	27
Таблиця 1.4. Забезпеченість кабінетами практичних психологів і соціальних педагогів у 2015-2016 н.р.	28
Таблиця 1.5. Мережа обласних, районних (міських) центрів психологічної служби системи освіти та методистів з психологічної служби районних (міських) методичних кабінетів відділу освіти у 2015-2016 н.р.	29
Таблиця 1.6. Зведені дані по роботі фахівців психологічної служби з дітьми у 2015-2016 н.р.	30
Таблиця 1.7. Зведені дані по роботі фахівців психологічної служби з батьками у 2015-2016 н.р.	30
Таблиця 1.8. Зведені дані по роботі фахівців психологічної служби з педагогами у 2015-2016 н.р.	30
Гістограма 1.9. Загальна кількість звернень	31
Гістограма 1.10. Співвідношення звернень до практичних психологів і соціальних педагогів	31
Гістограма 1.11. Тематика звернень до фахівців психологічної служби від батьків	32
Гістограма 1.12. Тематика звернень до фахівців психологічної служби від педагогів	33
Гістограма 1.13. Тематика звернень до фахівців психологічної служби від дітей	34
Гістограма 1.14. Тематика звернень до фахівців психологічної служби від інших організації та установ	35
Розділ ІІ. Показники розвитку психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 навчальному році	36
Таблиця 2.1. Підпорядкування та кадровий склад обласних психолого-медико-педагогічних консультацій 2015-2016 н.р.	37
Таблиця 2.2. Матеріально-технічне забезпечення діяльності обласних психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.	38
Таблиця 2.3. Форма та умови функціонування районних (міських) консультацій у 2015-2016 н.р.	39
Таблиця 2.4. Характеристика кадрового складу районних (міських) психолого-медико-	40

педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.	
Таблиця 2.5. Матеріально-технічне забезпечення діяльності постійно діючих районних (міських) психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.	41
Таблиця 2.6. Показники діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.	42
Таблиця 2.7. Ранг забезпечення областей постійнодіючими районними (міськими) психолого-медико-педагогічними консультаціями у 2015-2016 н.р.	43
Таблиця 2.8. Ранг областей за кількістю дитячого населення (від 0 до 18 років) в 2015-2016 н.р.	44
Таблиця 2.9. Характеристика контингенту дітей, обстежених психолого-медико-педагогічними консультаціями у 2015-2016 н.р.	45
Таблиця 2.10. Кількість дітей з порушеннями психофізичного розвитку, виявлених вперше психолого-медико-педагогічними консультаціями у 2015-2016 н.р.	46
Таблиця 2.11. Ранг виявлення дітей дошкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку у 2015-2016 н.р.	47
Таблиця 2.12. Кількість дітей за видами порушень психофізичного розвитку та їх домінуванням в Україні	48
Таблиця 2.13. Кількість дітей за видами порушень психофізичного розвитку та їх домінуванням, виявлених вперше у 2015-2016 н.р.	48

Вступ

У цьому році працівники психологічної служби системи освіти відзначають чверть століття з початку її створення. Сьогодні психологічна служба пройшла етап становлення, довівши свою необхідність для соціальної і педагогічної практики. Практичні психологи і соціальні педагоги, здійснюючи свої професійні обов'язки, вирішували актуальні завдання сучасної освітянської галузі – оновлення змісту й форм навчально-виховного процесу, психологічний супровід педагогічних інновацій, робота з обдарованими дітьми, захист психічного здоров'я учасників навчально-виховного процесу, профілактика протиправної поведінки, насильства над дітьми, підвищення психологічної культури учнів, батьків, учителів, керівників освітніх закладів, надання допомоги постраждалим від військових дій тощо.

Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи було опрацьовано інформацію про стан розвитку психологічної служби у 2015-2016 н.р. При цьому враховуються статистичні дані, які надаються Київським міським, обласними навчально-методичними кабінетами (центрами) психологічної служби системи освіти у кінці кожного навчального року.

Аналіз одержаних даних засвідчив, що в Україні продовжує зберігатися негативна динаміка чисельності працівників психологічної служби. Станом на червень 2016 року в системі освіти налічувалось 22 616 працівників, що на 89 осіб менше ніж у попередньому навчальному році (Гістограма 1.1). Серед них: 14780 – практичних психологів навчальних закладів, 7054 – соціальні педагоги, 782 – працівники районних (міських), обласних центрів психологічної служби системи освіти та методисти методкабінетів відповідного рівня (Гістограма 1.3). У звітному році зменшилась кількість практичних психологів (на 52 особи в порівнянні з попереднім н.р.) та методистів обласного, районного (міського) рівнів (на 44 особи).

Заслуговує на схвалення діяльність органів управління освітою щодо збільшення кількісного складу цієї категорії педагогічних працівників у Дніпропетровській (на 61 особу), Луганській (на 40 осіб), Тернопільській (на 36

осіб), Вінницькій (на 15 осіб), Одеській (на 14 осіб), Миколаївській (на 12 осіб) областях. У той же час було допущено зменшення кількості працюючих у Київській (на 60 осіб), Черкаській (на 41 особу), Полтавській (на 33 особи), Харківській (на 33 особи), Херсонській (на 22 особи), Львівській (на 20 осіб), Чернівецькій (на 19 осіб), Житомирській (на 18 осіб), Хмельницькій (на 10 осіб) областях (Гістограма 1.2).

Щодо забезпеченості навчальних закладів працівниками психологічної служби (у ставках), то на кінець 2015-2016 н.р. в цілому по країні усі типи навчальних закладів забезпечені практичними психологами на 57,33% (було 56,67%). Збільшився показник забезпеченості навчальних закладів соціальними педагогами, він становить 48,45% (було – 47,36%).

Суттєвою проблемою залишається значний дефіцит ставок практичних психологів і соціальних педагогів відносно затверджених нормативів чисельності. Особливо гостро він відчувається у закладах освіти, які знаходяться в сільській і гірській місцевостях. Так, наприклад, якщо у містах відсоток забезпечення практичними психологами навчальних закладів складає в середньому по Україні 70-80 %, то у сільській місцевості всього від 20 до 40 %. Найнижчі показники забезпеченості практичними психологами навчальних закладів по сільській місцевості мають Черкаська, Житомирська, Вінницька області (47-46%) та Херсонська і Тернопільська області (40%); соціальними педагогами – Львівська (37,2%), Миколаївська (32%), Закарпатська (31%), Донецька і Тернопільська області (26,1% та 23,6% відповідно).

Загалом, найвищі показники забезпеченості навчальних закладів практичними психологами мають м. Київ (84,2%), Івано-Франківська (82,7%), Сумська (76,8%), Рівненська і Чернівецька області по 68,6%. Лідерами із забезпеченості соціальними педагогами є Черкаська область (73,8%), м. Київ (70,1%), Київська та Івано-Франківська області (69,8% та 68,7%).

Варто відзначити позитивні тенденції в забезпеченості працівниками психологічної служби закладів професійно-технічної освіти. Забезпеченість ставками практичних психологів міських ПТНЗ у звітному році склала по системі в цілому 80,1 %, а сільських – 62,4 %. Забезпеченість соціальними педагогами

дещо нижча і складає загалом: по міських ПТНЗ – 53,5%, по сільських – 32,1 %.

Органам управління освітою необхідно звернути увагу на низький рівень забезпеченості ВНЗ I-II рівнів акредитації практичним психологами і соціальними педагогами. Так, із наявних сьогодні 560 навчальних закладів такого типу посади практичних психологів уведені до штату тільки у 268, то ж відсоток забезпеченості складає 46,7%, соціальних педагогів – 12,1% (Таблиці 1.2, 1.3). Очевидно, керівництво цих ВНЗ і деякі обласні керівники іще не до кінця розуміють важливість роботи працівників психологічної служби саме з цим контингентом студентів. Особливо це стосується профілактики протиправної поведінки, конфліктів, формування навичок здорового способу життя, адаптації внутрішньо переміщених осіб до умов навчання, надання допомоги дітям учасників АТО і т. ін.

За останні роки спостерігається позитивна тенденція щодо збільшення посад працівників психологічної служби у дошкільних навчальних закладах комбінованого та компенсуючого типу, спеціальних школах (інтернатах) відповідно до нормативів чисельності. Так, у ДНЗ компенсуючого, комбінованого та інтернатного типів, центрах розвитку дитини забезпеченість практичними психологами складає 73,88%, а соціальними педагогами – 52,68% (у містах відповідно 76,14% і 60,1%, у сільській місцевості 32,83% і 32,89%). У школах-інтернатах для дітей, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку, соціальної допомоги, санаторних школах, школах соціальної реабілітації загальна забезпеченість практичними психологами складає 96,35%, а соціальними педагогами – 61,63%.

За інформацією з областей, впродовж 2015-2016 н.р. до працівників служби надійшло **3 014 130 звернень**, що становить в середньому 13,8 звернень на 1 працівника на місяць.

Серед питань, з якими **батьки** зверталися до практичних психологів, найбільш вагомими є: проблема стосунків дитини з однолітками та адаптація до нового колективу (21,07%), готовність до навчання та труднощі у навчанні (18,77%), вікові та індивідуальні особливості розвитку, проблеми самооцінки дитини (8,76%). Батьки зверталися до соціальних педагогів з питань допомоги

дітям та сім'ям у СЖО (34,86%), проблеми стосунків дитини з однолітками та адаптації до нового колективу (11,16%), профілактики шкідливих звичок, проблем залежностей та формування навичок ЗСЖ (8,25%) (Гістограма 1.11).

Основними причинами звернень **педагогів** до практичних психологів є: питання, що пов'язані з асоціальними проявами у поведінці учнів (13,36%), готовність до навчання та труднощі у навчанні (11,68%) і вікові та індивідуальні особливості розвитку, проблеми самооцінки дитини (11,25%). Основними проблемами звернень педагогів до соціальних педагогів є: питання допомоги дітям та сім'ям у СЖО (26,21%), питання, які пов'язані з асоціальними проявами у поведінці учнів (13,65%) і психологічний клімат педагогічного колективу (10,11%) (Гістограма 1.12).

Перші позиції серед звернень **учнів** (студентів) до практичних психологів обіймають: проблема самовдосконалення, розвитку власних здібностей і компетенцій (21,65%), проблема професійного самовизначення (12,47%) та проблема стосунків з однолітками (12,41%). Щодо звернень до соціальних педагогів, то найбільш актуальними проблемами тут є: проблема самовдосконалення, розвитку власних здібностей та компетенцій (22,84%), питання допомоги дітям та сім'ям у СЖО (12,40%) та проблема професійного самовизначення (11,20%) (Гістограма 1.13).

Найбільш вагомими питаннями з якими звертаються до фахівців психологічної служби **громадські організації та державні установи**, є: питання допомоги дітям та сім'ям у СЖО (51,04%), проблема професійного самовизначення (13,58%), проблема самовдосконалення, розвитку здібностей та компетенцій учнів (12,6%) (Гістограма 1.14).

Відповідно до листа МОН України від 13.08.2015 р. №1/9-389 «Про проведення опитування» на виконання п.4.10 Плану заходів щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року, затвердженого наказом МОН України «Про затвердження Плану заходів Міністерства освіти і науки щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року» від 06.08.2013р. № 1106 було проведено всеукраїнський моніторинг «Ефективність функціонування психологічної служби та ставлення учасників НВП до результатів діяльності

працівників психологічної служби».

Методисти із психологічної служби, які брали участь в опитуванні, зазначили, що керівники місцевих органів управління освітою не ставлять перед ними управлінських завдань щодо змісту їх роботи. Певною мірою це може свідчити про недостатній рівень усвідомлення керівниками значущості психологічної служби, ролі, що вона має відігравати у вирішенні актуальних питань реформування освіти.

Майже третя частина опитаних керівників районних/міських психологічних служб (33,2%) зазначила, що щодня або раз у тиждень залучається до виконання тих видів діяльності, що не пов'язані з виконанням посадових обов'язків. Серед практичних психологів, соціальних педагогів цей показник значно менший і становить 18,8%. Подібний підхід до організації діяльності спеціалістів служби негативно позначається на якості виконання ними безпосередніх функціональних обов'язків, мотивації до підвищення власного професійного рівня.

Наголошуємо на необхідності проведення з керівниками освітою усіх рівнів спеціальних занять, семінарів, тренінгів, на яких би надавалась адекватна інформація про можливості працівників психологічної служби, нормативно-правові засади їх професійної діяльності та роль у забезпеченні високої ефективності освітніх реформ, що передбачено розділом 1 Плану заходів щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року.

Проблемою залишається забезпеченість фахівців усім необхідним для виконання професійних завдань. Майже незабезпеченими вважають себе п'ята частина керівників районних (міських) психологічних служб (19,3%), серед практичних психологів і соціальних педагогів цей показник становить 27,7%. Найбільшої допомоги фахівці потребують у підвищенні кваліфікації (50,3%), методичній підтримці діяльності (38,8%), забезпеченості технічними (48,1%) та методичними засобами (23,7%), супервізії, інтервізії (29,7%).

У роботі з молодими спеціалістами служби керівники районних (міських) психологічних служб не практикують такі форми роботи як наставництво, стажування, участь у роботі інтервізійної групи.

Щодня фахівці здійснюють такі види роботи, як консультування учнів –

43,2% респондентів, консультування батьків та педагогів – 20,1% опитаних, діагностика дітей – 11%, індивідуальна корекційно-відновлювана та розвивальна робота з дітьми – 20,6% та заповнення документації і написання звітів – 61,8%. Остання цифра говорить про необхідність зменшення обсягу звітної документації для працівників психологічної служби. Тому обласним, районним, міським центрам і методистам відповідного рівня необхідно переглянути номенклатуру і зміст документації працівників служби і внести свої пропозиції з цього питання.

Четверта частина практичних психологів, соціальних педагогів (25,2%) жодного разу не проводила «години психолога»; більше половини (66,2%) не викладає факультативи (спецкурси, курси за вибором) соціально-психологічної спрямованості. Разом з цим, вивчення психологічних дисциплін дає можливість підліткам пізнати самих себе та оточуючих, сформувати імунітет до негативних викликів сьогодення, організувати усвідомлений вибір майбутньої професії, набути комунікативних навичок, розвивати уміння будувати стосунки з протилежною статтю.

Процес розбудови психологічної служби системи освіти має відповідати принципам плановості, цілісності, відповідності стану розвитку освіти і суспільства. З цією метою наказом МОН України від 06.06.2013 року №1106 було затверджено План заходів Міністерства освіти і науки щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року.

Слід відмітити, що інформацію про стан виконання Плану заходів за звітний рік було отримано майже від усіх обласних департаментів освіти, за винятком департаменту освіти і науки, молоді та спорту м. Києва.

В позитивному плані необхідно відмітити виконання плану заходів у таких областях як Волинська, Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська, Запорізька, Донецька, Житомирська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька та Чернігівська.

2016-2017 навчальний рік є завершальним роком виконання Плану, тому звертаємо увагу керівників освіти на своєчасне його виконання. Реалізація Плану дасть змогу задовольнити потреби учасників навчально-виховного процесу в

отриманні психологічної і соціальної допомоги, особливо в системі дошкільної, спеціальної, вищої і професійно-технічної освіти; забезпечити необхідні нормативно-правові, науково-методичні, організаційно-інформаційні та інші умови розвитку психологічної служби системи освіти.

На виконання п.5.5. Плану заходів щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року, Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи з 29.01.2016 по 04.02.2016 було проведено моніторинг ведення та оновлення тематичних рубрик з проблем методичного забезпечення працівників психологічної служби, розміщення нормативно-правових документів, що регулюють діяльність служби, на сайтах обласних, районних (міських) центрів психологічної служби, окремих навчальних закладів.

За результатами моніторингу в позитивному плані необхідно відмітити роботу з наповнення сайтів обласні центри психологічної служби Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Херсонської, Чернівецької і Чернігівської областей.

На жаль у змісті сайтів інших областей і м. Києва представлено тільки персональний склад центрів і, в кращому випадку – план проведення масових заходів. Нормативна база психологічної служби – постанови КМУ, накази, розпорядження і листи МОН – або відсутні взагалі, або застарілі. Листи Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи або взагалі відсутні, або датовані минулим роком.

Незадовільним є стан справ з роботою сайтів районів і міст. Більшість з них не містять ні основних нормативних документів психологічної служби, ні керівних документів обласних департаментів, ні методичних розробок і матеріалів, які може застосувати працівник служби навчального закладу. Така ситуація є, на жаль, типовою для Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Черкаської, Чернігівської областей і м. Києва.

В позитивному плані необхідно відмітити сайти Дружківського ММК Донецької області, Києво-Святошинського р-ну Київської області,

м. Первомайськ Миколаївської, м. Глухів Сумської, ВО Ізюмського р-ну і м. Вовчанськ Харківської, м. Нова Каховка Херсонщини, м. Чернівці і МК Хотинської РДА Чернівецької областей, Деснянський р-н м. Києва.

Керівникам психологічної служби необхідно звернути увагу на проблему застосування новітніх інформаційних технологій у методичному і організаційно-правовому забезпеченні діяльності практичних психологів і соціальних педагогів навчальних закладів. У наступаючому навчальному році необхідно суттєво покращити роботу офіційних сторінок (сайтів) обласних, районних (міських) кабінетів (центрів), наповнити їх новітніми методиками, методичними розробками, програмами, які пройшли відповідну експертизу, копіями основних нормативних документів, посиланнями на електронні ресурси державних установ, Міністерства, обласних департаментів освіти і науки, наукових установ, Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи.

В умовах неоголошеної війни, переміщення більше як півтора мільйона українських громадян керівництвом освітою, працівниками психологічної служби у стислі терміни було організовано надання відповідної допомоги постраждалим. Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи у березні 2016 р. здійснено всеукраїнський моніторинг «Діяльність працівників психологічної служби з надання допомоги постраждалим внаслідок окупації Криму і бойових дій на Сході України».

За даними моніторингу, найбільша кількість психологів і соціальних педагогів зосередили свою увагу на роботі з дітьми і сім'ями учасників АТО – більше як 40% працюючих у службі. Робота з дітьми – внутрішньо переміщеними особами – більше 33%, робота з батьками ВПО – більше 30%.

Основними цільовими групами у цьому році стали: діти і сім'ї учасників АТО – більше як 48 тисяч, що складає 33,1% від загальної кількості тих, хто звернулись за допомогою; учні і студенти ВПО – більше 43 тисяч, що складає 29,7%; батьки учнів ВПО – майже 31 тисяча (21,2 %).

Загальна кількість осіб, що отримали допомогу від практичних психологів і соціальних педагогів склала **більше як 145 тисяч**. Зараз на перше місце у цьому році вийшли проблеми «роботи з дітьми і сім'ями учасників АТО» у зрівнянні з

проблемами «адаптації переселених» у минулому році (Гістограма 7).

Керівникам освітою на місцях, працівникам психологічної служби у новому навчальному році необхідно посилити організаційну і методичну роботу з надання допомоги постраждалим і їх сім'ям у співпраці з міжнародними і громадськими організаціями, керуючись при цьому відповідними нормативно-розпорядчими документами Міністерства.

Ефективною стратегією подолання старшокласниками наслідків психотравмуючої ситуації, пов'язаної з військовими конфліктами, є активізація і розвиток їхніх власних ресурсів. Важливим напрямом тут видається, насамперед, психолого-педагогічний супровід їх соціального, особистісного і професійного самовизначення. Такий супровід має реалізуватися з урахуванням конкретних особливостей та умов життєдіяльності старшокласників, а його метою має бути формування і розвиток у них соціальної компетентності, активності і відповідальності за власне майбутнє, бажання ефективно працювати у новій соціально-економічній ситуації сучасної України. Реалізація даної мети має відбуватися в процесі виконання працівниками психологічної служби наступних завдань:

- сприяння раціональному сприйняттю старшокласником своєї життєвої ситуації;
- надання допомоги у побудові позитивного образу власного соціального, особистісного та професійного майбутнього, формуванні найближчих і віддалених життєвих перспектив;
- підтримка старшокласників у процесі особистісного і професійного самовизначення у складних життєвих умовах, розвиток соціальної компетентності, активності і відповідальності;
- активізація процесів самопізнання і саморозвитку, формування навичок саморегуляції і самоконтролю, навчання способам планування соціального, особистісного і професійного розвитку.

Ці завдання можуть бути вирішені тільки за умови співпраці і координації зусиль практичного психолога та соціального педагога на різних етапах

індивідуального психолого-педагогічного супроводу особистісного і професійного самовизначення старшокласників що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військового конфлікту.

У 2015-2016 навчальному році продовжувалося впровадження інформаційно-освітньої протиалкогольної програми «Сімейна розмова». Учасниками програми були учні 7-8 класів та їх батьки у Донецькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Львівській, Чернігівській, Черкаській, Чернівецькій, Харківській областях та м. Києві.

Впровадження інформаційно-освітньої протиалкогольної програми «Сімейна розмова» у 2015-2016 році підтвердило її ефективність щодо формування у підлітків навичок здорового способу життя, попередження шкідливих звичок та ризикованої поведінки. За результатами моніторингу ефективності програми (6389 учнів з 6 регіонів України) констатовано зміни у когнітивній (набуття нових знань), емоційно-вольовій (зміна настанов та ставлень) та поведінковій сферах особистості підлітків. Так, зросла кількість учнів, які усвідомлюють ризик виникнення алкогольної залежності в юному віці та шкідливість вживання слабоалкогольних напоїв (в середньому на 7% та 6% відповідно від загальної кількості респондентів). Майже на 18,5% збільшилася кількість підлітків, які ставляться до вживання алкоголю як до ризикованої поведінки, що може призвести до проблем. На 10,5% зросла кількість учнів, що схильні ігнорувати рекламу алкогольних напоїв, та майже на 7% – що вирішили зовсім відмовитися від вживання алкоголю.

Звертаємо увагу керівників на необхідності організаційного і методичного забезпечення продовження програми «Сімейна розмова» і в 2016-2017 навчальному році. Зауважуємо, що вчасне та якісне подання результатів моніторингу ефективності програми (вхідне-вихідне анкетування) для узагальнення здійснює істотний вплив як на організаційні можливості впровадження, так і на удосконалення формату програми та засобів моніторингу.

Відповідно до листа МОН України від 16.02.2016 р. № 1/9-80 «Щодо атестації педагогічних працівників» та у зв'язку із прийняттям законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (№ 157-VIII), «Про

співробітництво територіальних громад» (№ 1508-VII) та внесенням змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виникла необхідність організаційних змін у проведенні атестації педагогічних працівників навчальних закладів сіл, селищ, міст, які увійшли до об'єднаних територіальних громад.

Для організованого проведення атестації педагогічних працівників зазначених навчальних закладів рекомендуємо керуватися п. 2.3 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 р. № 930, яким встановлено, що атестаційні комісії II рівня створюються у відділах освіти районних державних адміністрацій, інших підрозділах місцевих органів виконавчої влади та виконавчих органів рад, у підпорядкуванні яких перебувають навчальні заклади.

Прийняття рішень щодо присвоєння педагогічним працівникам навчальних закладів сіл, селищ, міст, які увійшли до об'єднаних територіальних громад, кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» (про відповідність раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії») та/або про присвоєння педагогічних звань (про відповідність раніше присвоєним педагогічним званням), тобто рішень, які належать до компетенції атестаційних комісій II рівня, здійснюється атестаційними комісіями органів управління освітою місцевих виконавчих органів об'єднаних територіальних громад або атестаційними комісіями спільних органів управління територіальних громад, створених відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» (№ 1508-VII).

Відповідно до частини першої статті 10 цього Закону органи місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва на підставі договору про співробітництво можуть делегувати одному із суб'єктів співробітництва здійснення повноважень щодо проведення атестації педагогічних працівників.

Порядок атестації педагогічних працівників, прийняття рішень щодо яких належить до компетенції атестаційних комісій навчальних закладів, залишився незмінним.

Характеризуючи *сучасний стан* розвитку психологічної служби системи освіти необхідно виокремити ряд основних *тенденцій*:

– процеси децентралізації, що відбуваються у державі, породжують низку питань щодо оптимізації науково-методичного забезпечення діяльності працівників служби;

– спостерігається посилення дієвої взаємодії фахівців психологічної служби і фахівців психолого-медико-педагогічних консультацій. Подекуди, особливо на рівні району, спостерігається й об'єднання організаційних структур. Спонукає цей процес запровадження інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами;

– збільшення чисельності працівників служби не тільки у загальноосвітніх школах, а й у школах-інтернатах, закладах профтехосвіти, дошкільних і позашкільних навчальних закладах. Проблемою залишається забезпеченість фахівцями ВНЗ усіх типів;

– методична неузгодженість. Працівники служби у своїй діяльності застосовують методики різного типу, іноді сумнівної якості. Причиною цього є відсутність чіткої системи ліцензування психологічних послуг та спеціалістів, що їх надають.

Виходячи із зазначених тенденцій і проблем найбільш актуальними у даний час напрямами психологічного забезпечення освіти є:

– інтеграція структурних підрозділів психологічної служби, організацій, установ, громадських об'єднань, які здійснюють свою діяльність у сфері психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу освіти, в цілісну багаторівневу систему надання психологічної та соціально-педагогічної допомоги всім учасникам навчально-виховного процесу;

– соціально-психологічне проектування, моніторинг та експертиза умов та результатів навчальної діяльності вихованців, учнів і студентів у зв'язку з процесом реформування окремих складових освітньої галузі та процесами децентралізації в освіті;

– удосконалення програм професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників з метою підвищення рівня їхньої психологічної культури й психологічної компетентності;

- соціально-педагогічне і психологічне забезпечення превентивних заходів щодо різних форм uzалежнень, соціально небезпечних ігор, фізичного насилля, суїцидальної та агресивної поведінки;

- розробку та запровадження психологічних програм і проєктів, спрямованих на профілактику асоціальних явищ (алкоголізму, наркоманії, соціального сирітства, насилля, суїцидальної поведінки тощо), труднощів у адаптації, навчання і виховання, порушень в поведінці.

У наступному навчальному році Міністерство освіти і науки України вважає найбільш пріоритетними напрямками роботи психологічної служби наступні:

- покращання методичного забезпечення діяльності працівників служби, у першу чергу – засобами ІТ-технологій;

- створення місцевими органами управління освітою необхідних організаційних умов для роботи працівників служби в умовах децентралізації;

- організація надання допомоги постраждалим внутрішньо переміщеним учням і їх сім'ям в адаптації до нових умов проживання і навчання, дітям і сім'ям учасників АТО (лист Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи від 24.02.2014 р., лист МОН від 11.03.2014р. № 1/9-135 «Про надання психологічної допомоги учасникам навчально-виховного процесу»);

- організація виконання інформаційно-освітньої протиалкогольної програми для підлітків і їх сімей «Сімейна розмова». Зокрема необхідно приділити окрему увагу для пошуку можливостей друкування на місцях «Щоденників для батьків»;

- психологічне і соціально-педагогічне забезпечення та супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами;

- аналіз тематики звернень учасників навчально-виховного процесу до працівників психологічної служби вказує на те, що досить актуальною залишається проблема психологічної готовності випускників до зовнішнього незалежного оцінювання. Даній проблемі варто приділити увагу на «годинах психолога» у 11 класі;

- допомога у вирішенні проблем адаптації дітей до навчального закладу,

покращанні шкільної дисципліни та запобігання конфліктам в учнівських колективах, у тому числі створення шкільних служб порозуміння та підготовка медіаторів;

- посилення профілактичної роботи щодо запобігання торгівлі людьми, соціального захисту прав і свобод дітей, захисту честі і гідності учнів, вихованців, студентів;

- налагодження ефективної міжсекторальної та міжвідомчої взаємодії із спеціалістами відповідних служб (службою у справах дітей, центрами зайнятості населення, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді тощо);

- оновлення нормативної бази діяльності психологічної служби, зокрема – внесення змін до Положення про психологічну службу, Положення про кабінет працівника психологічної служби, Положення про обласні, районні (міські) кабінети психологічної служби, внесення змін до посадових інструкцій працівників психологічної служби, змін до процедури атестації та ін.;

- розробка пропозицій для створення Програми розвитку служби на період 2018-2022 рр.

Перелічені завдання роботи на наступний рік слід доповнювати пріоритетними напрямками, які вирішує кожен навчальний заклад окремо, а також специфічними завданнями спеціаліста, виходячи із конкретних запитів педагогічного колективу.

Міністерство освіти і науки України звертає увагу керівників органів управління освітою, керівників навчальних закладів на необхідності координації зусиль педагогічних колективів, батьків та працівників психологічної служби в реалізації даних завдань та збереження існуючих, введенні посад практичних психологів і соціальних педагогів, методистів з психологічної служби районних (міських) методичних кабінетів, працівників навчально-методичних кабінетів (центрів) психологічної служби системи освіти.

Розділ І

Показники розвитку психологічної служби системи освіти у 2015-2016 навчальному році

* Без даних АР Крим і м. Севастополь.

** Без даних АР Крим, м. Севастополь, Мар'їнського та Ясинуватського районів Донецької області і тимчасово окупованих територій за всіма типами навчальних закладів та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

*** Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

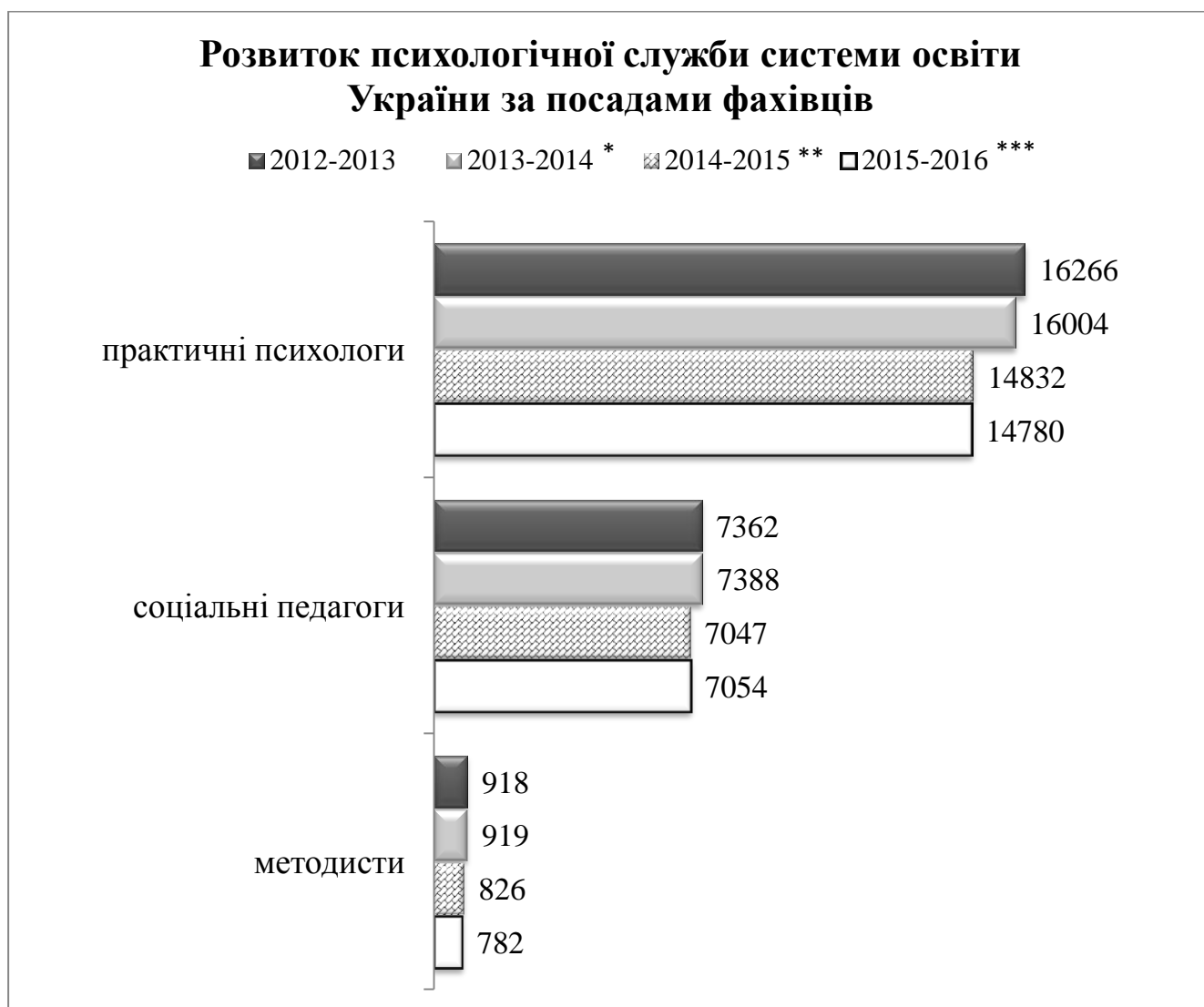
Розвиток психологічної служби системи освіти України по регіонах

(кількість фахівців у порівнянні з минулим навчальним роком)

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, Мар'їнського та Ясинуватського районів Донецької області і тимчасово окупованих територій за всіма типами навчальних закладів та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

** Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

* Без даних АР Крим і м. Севастополь.

** Без даних АР Крим, м. Севастополь, Мар'їнського та Ясинуватського районів Донецької області і тимчасово окупованих територій за всіма типами навчальних закладів та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

*** Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

**Забезпеченість фахівцями психологічної служби
відповідно до нормативів чисельності по регіонах
(у порівнянні з минулим навчальним роком, у %)**

Всього забезпечено від нормативної потреби у 2014-2015 н.р. – 54,48%

Всього забезпечено від нормативної потреби у 2015-2016 н.р. – 54,59%

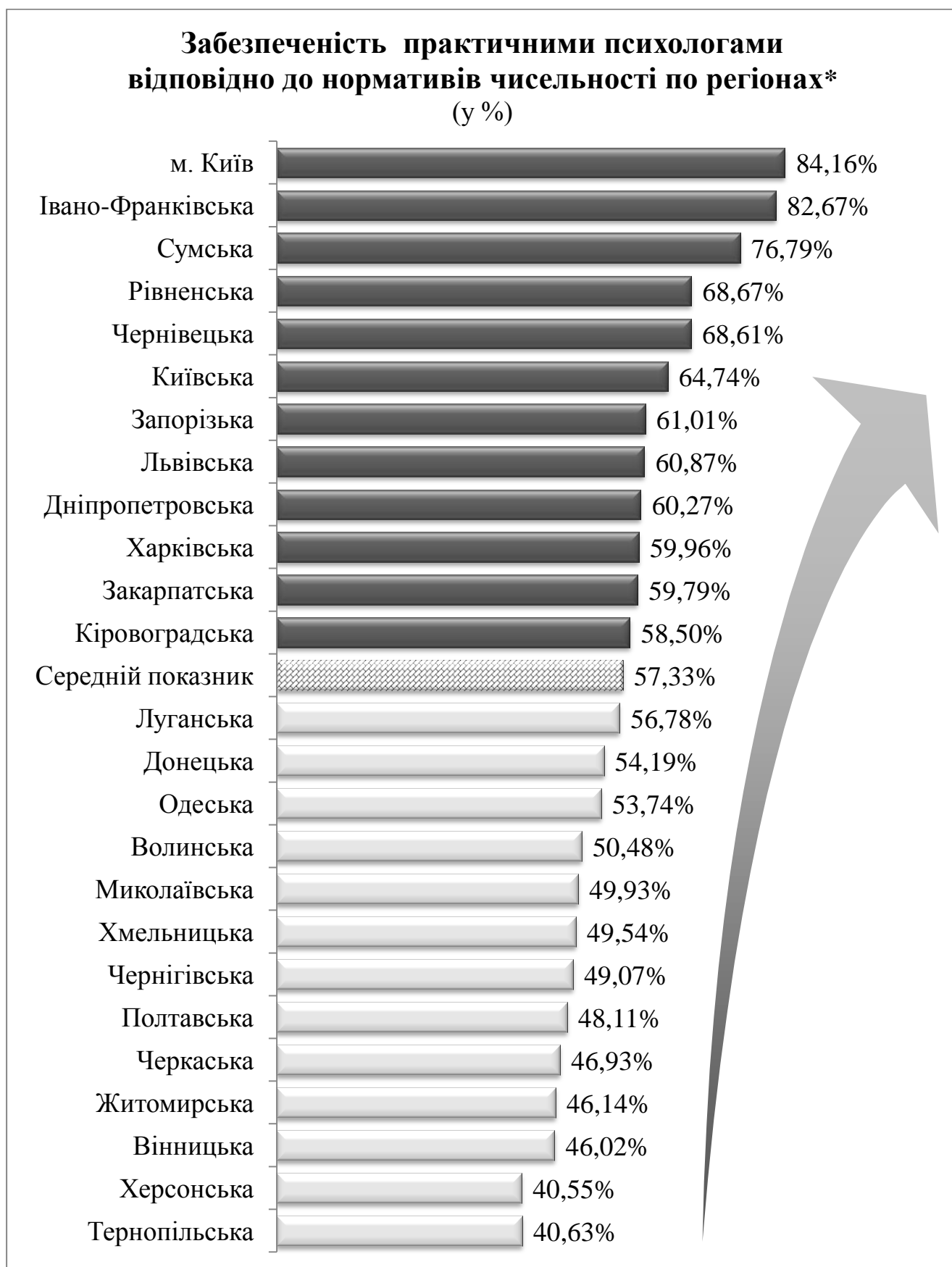
* Без даних АР Крим, м. Севастополь, Мар'їнського та Ясинуватського районів Донецької області і тимчасово окупованих територій за всіма типами навчальних закладів та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

** Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Забезпеченість навчальних закладів фахівцями психологічної служби системи освіти по регіонах у 2015-2016 н.р.*

№ п/п	Регіон	Загалом по всіх типах навчальних закладів								
		Місто			Село (селище)			Всього		
		нормативна потреба	к-ть наявних ставок	%	нормативна потреба	к-ть наявних ставок	%	нормативна потреба	к-ть наявних ставок	%
1	Вінницька	422,50	314,00	74,32	899,75	269,50	29,95	1322,25	583,50	44,13
2	Волинська	441,50	334,25	75,71	728,25	236,75	32,51	1169,75	571,00	48,81
3	Дніпропетровська	1486,75	1052,30	70,78	601,00	129,75	21,59	2087,75	1182,05	56,62
4	Донецька	909,00	482,30	53,06	321,75	75,25	23,39	1230,75	557,55	45,30
5	Житомирська	499,25	329,30	65,96	740,00	257,00	34,73	1239,25	586,30	47,31
6	Закарпатська	374,75	222,25	59,31	842,50	386,50	45,88	1217,25	608,75	50,01
7	Запорізька	704,25	501,60	71,22	467,25	154,50	33,07	1171,50	656,10	56,01
8	Івано-Франківська	363,75	311,25	85,57	658,50	478,53	72,67	1022,25	789,78	77,26
9	Київська	527,00	421,85	80,05	744,75	423,95	56,93	1271,75	845,80	66,51
10	Кіровоградська	357,50	308,00	86,15	534,50	216,25	40,46	892,00	524,25	58,77
11	Луганська	254,75	192,20	75,45	200,25	67,00	33,46	455,00	259,20	56,97
12	Львівська	912,00	614,20	67,35	975,00	364,80	37,42	1887,00	979,00	51,88
13	Миколаївська	525,25	321,50	61,21	531,50	150,25	28,27	1056,75	471,75	44,64
14	Одеська	789,75	521,30	66,01	824,00	352,75	42,81	1613,75	874,05	54,16
15	Полтавська	513,00	321,73	62,72	679,50	236,75	34,84	1192,50	558,48	46,83
16	Рівненська	301,00	239,75	79,65	757,00	394,00	52,05	1058,00	633,75	59,90
17	Сумська	427,50	334,00	78,13	400,25	228,45	57,08	827,75	562,45	67,95
18	Тернопільська	360,00	200,70	55,75	712,25	170,55	23,95	1072,25	371,25	34,62
19	Харківська	938,25	624,65	66,58	550,50	175,00	31,79	1488,75	799,65	53,71
20	Херсонська	423,00	250,55	59,23	547,75	179,00	32,68	970,75	429,55	44,25
21	Хмельницька	542,50	440,00	81,11	732,25	202,25	27,62	1274,75	642,25	50,38
22	Черкаська	444,75	305,50	68,69	558,75	254,75	45,59	1003,50	560,25	55,83
23	Чернівецька	318,75	224,50	70,43	461,00	288,25	62,53	779,75	512,75	65,76
24	Чернігівська	419,00	288,75	68,91	509,50	151,75	29,78	928,50	440,50	47,44
25	м. Київ	1298,50	1037,78	79,92	0,00	0,00	0,00	1298,50	1037,78	79,92
ВСЬОГО		14554,25	10194,21	70,04	14977,75	5843,53	39,01	29532,00	16037,74	54,60

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

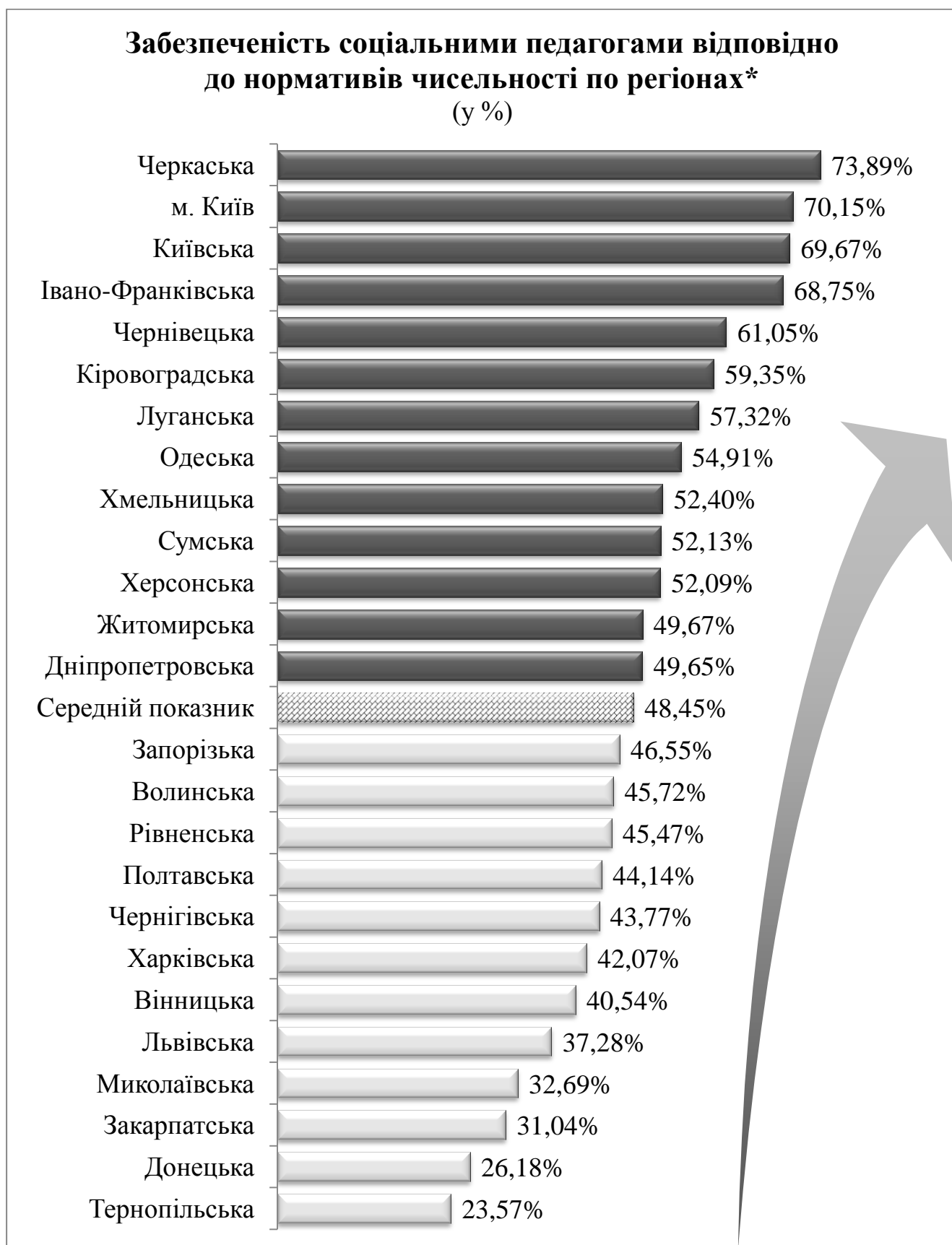

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Чисельність практичних психологів та потреба у них навчальних закладів у 2015-2016 н.р.*

Тип навчального закладу	Загалом по всіх типах навчальних закладів								
	Місто			Село (селище)			Всього		
	нормати вна потреба	к-ть наявних ставок	% забезпе ченості	нормати вна потреба	к-ть наявних ставок	% забезпе ченості	нормати вна потреба	к-ть наявних ставок	% забезпе ченості
Дошкільні навчальні заклади	2487,25	1710,18	68,76	3966,75	503,25	12,69	6454,00	2213,43	34,30
ДНЗ компенсуючого типу	255,00	208,75	81,86	1,00	0,50	50,00	256,00	209,25	81,74
ДНЗ комбінованого типу, у яких 2 і більше груп компенсуючого типу	846,00	642,30	75,92	11,00	5,00	45,45	857,00	647,30	75,53
ДНЗ (дит. будинок) інтернатного типу	29,00	28,00	96,55	12,00	6,65	55,42	41,00	34,65	84,51
ДНЗ (центр розвитку дитини)	123,00	75,00	60,98	45,00	10,50	23,33	168,00	85,50	50,89
Загальноосвітні навчальні заклади (в тому числі НВК (школа-дитсадок))	2188,75	2143,80	97,95	4721,50	2914,60	61,73	6910,25	5058,40	73,20
Спец. школи (школи-інтернати) з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів (ПВП)	399,00	373,50	93,61	41,00	33,75	82,32	440,00	407,25	92,56
Заклади освіти нового типу: гімназії, ліцеї, колегіуми (ЗОНТ)	787,00	728,30	92,54	136,00	116,75	85,85	923,00	845,05	91,55
Школи-інтернати для дітей, які потребують соціальної допомоги	68,00	63,25	93,01	30,00	27,50	91,67	98,00	90,75	92,60
Спеціальні школи (інтернати) для дітей, які потребують корекції фіз. та роз. розвитку	155,00	150,50	97,10	97,00	89,75	92,53	252,00	240,25	95,34
Навч.-реабілітаційні центри для дітей, які потребують корекції фіз. та роз. розвитку	45,00	46,00	102,22	16,00	16,00	100,00	61,00	62,00	101,64
Санаторні школи для дітей, які потребують тривалого лікування	49,00	51,50	105,10	15,00	13,50	90,00	64,00	65,00	101,56
Школи соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання	1,00	2,00	200,00	4,00	3,50	87,50	5,00	5,50	110,00
Позашкільні навчальні заклади	1008,00	224,00	22,22	230,00	30,00	13,04	1238,00	254,00	20,52
Вечірні (змінні) школи	117,00	46,00	39,32	21,00	4,25	20,24	138,00	50,25	36,41
МНВК	126,00	41,00	32,54	89,00	7,75	8,71	215,00	48,75	22,67
ПТНЗ	546,00	437,55	80,14	197,00	123,00	62,44	743,00	560,55	75,44
ВНЗ I-II рівня акредитації	560,00	268,25	47,90	30,00	7,20	24,00	590,00	275,45	46,69
Всього	9790	7239,88	73,95	9663,25	3913,45	40,50	19453,25	11153,33	57,33

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

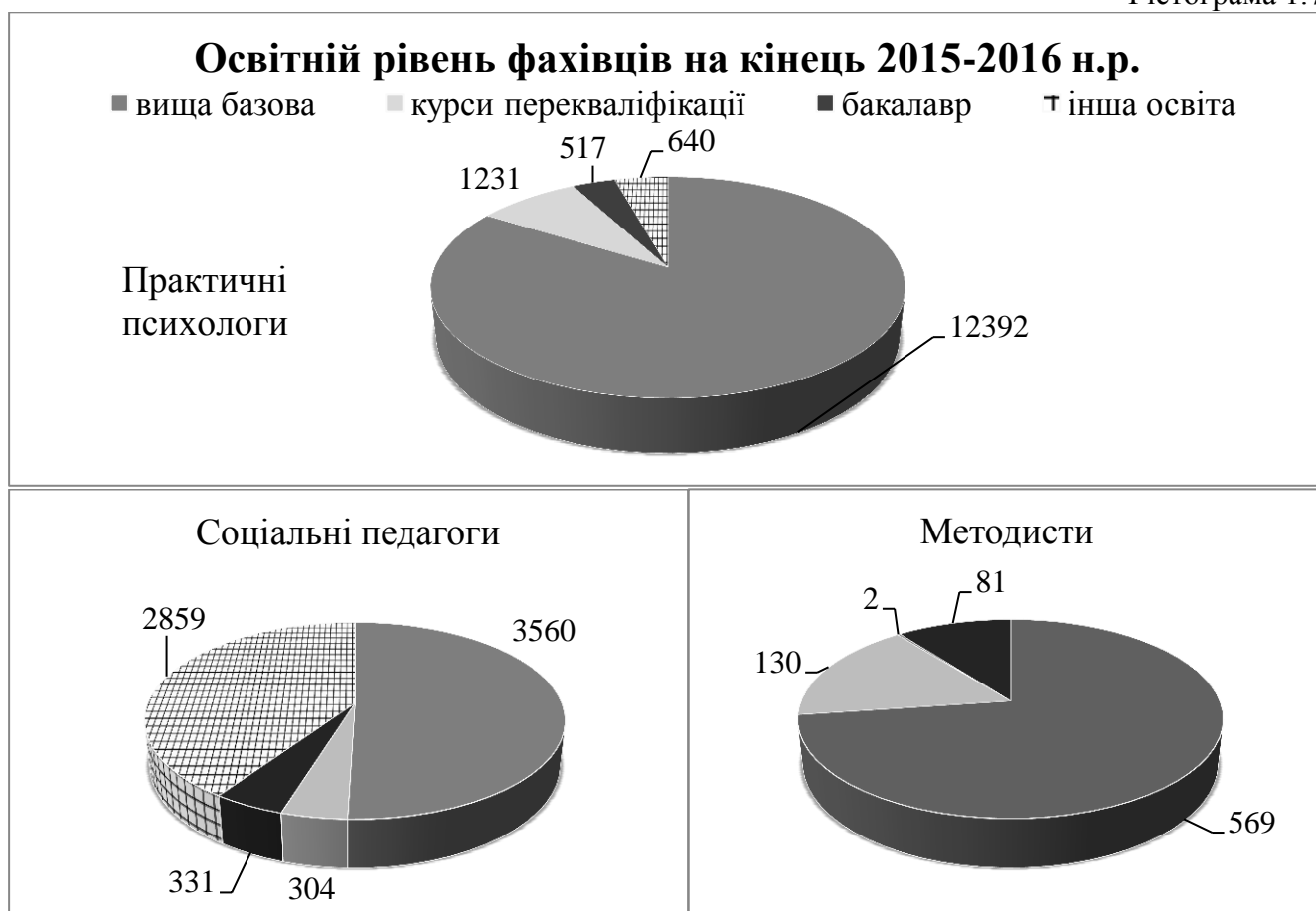
* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Чисельність соціальних педагогів та потреба у них навчальних закладів у 2015-2016 н.р.*

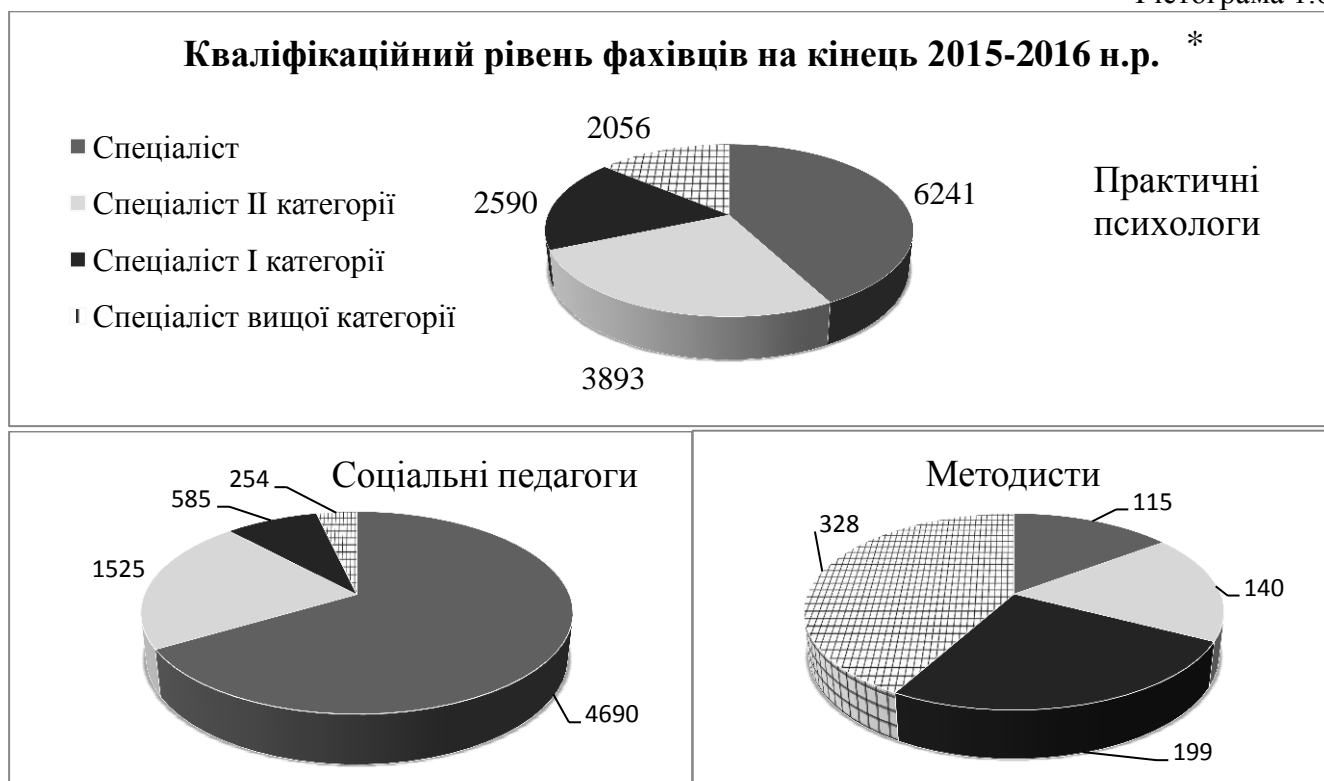
Тип навчального закладу	Загалом по всіх типах навчальних закладів								
	Місто			Село (селище)			Всього		
	норматив на потреба	к-ть наявних ставок	% забезпеченості	норматив на потреба	к-ть наявних ставок	% забезпеченості	норматив на потреба	к-ть наявних ставок	% забезпеченості
ДНЗ (дитячий будинок) інтернатного типу	29,00	20,80	71,72	12,00	6,50	54,17	41,00	27,30	66,59
ДНЗ (центр розвитку дитини)	123,00	70,55	57,36	45,00	12,25	27,22	168,00	82,80	49,29
Загальноосвітні навчальні заклади (в тому числі НВК (школа-дитсадок), ПВП і ЗОНТ)	3071,25	2249,23	73,24	4849,50	1733,58	35,75	7920,75	3982,81	50,28
Школи-інтернати для дітей, які потребують соціальної допомоги	68,00	48,75	71,69	30,00	22,50	75,00	98,00	71,25	72,70
Спеціальні школи (інтернати) для дітей, які потребують корекції фіз. та роз. розвитку	155,00	111,00	71,61	97,00	65,00	67,01	252,00	176,00	69,84
Навчально-реабілітаційні центри для дітей, які потребують корекції фіз. та роз. розвитку	45,00	27,00	60,00	16,00	10,50	65,63	61,00	37,50	61,48
Санаторні школи для дітей, які потребують тривалого лікування	49,00	35,50	72,45	15,00	11,00	73,33	64,00	46,50	72,66
Школи соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання	1,00	0,00	0,00	4,00	2,00	50,00	5,00	2,00	40,00
Вечірні (змінні) школи	117,00	30,50	26,07	21,00	1,00	4,76	138,00	31,50	22,83
ПТНЗ	546,00	292,00	53,48	197,00	63,25	32,11	743,00	355,25	47,81
ВНЗ I-II рівня акредитації	560,00	69,00	12,32	30,00	2,50	8,33	590,00	71,50	12,12
Всього	4764,25	2954,33	62,01	5316,50	1930,08	36,30	10080,75	4884,41	48,46

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Гістограма 1.7

Гістограма 1.8

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Забезпеченість кабінетами практичних психологів і соціальних педагогів у 2015-2016 н.р.*

№ п/п	район/місто	практичні психологи					соціальні педагоги				
		Кількість кабінетів	Повністю забезпечено (два приміщення)	частково забезпечено (одне приміщення)	пристосоване приміщення	суміщене робоче місце	відеутнє робоче місце	кількість кабінетів	окреме приміщення	суміщене робоче місце	відеутнє робоче місце
1	Вінницька	567	79	280	51	157	0	287	91	196	0
2	Волинська	457	35	220	29	167	6	248	73	167	8
3	Дніпропетровська	1037	181	518	119	193	26	466	177	240	49
4	Донецька	504	56	319	29	98	2	136	64	71	1
5	Житомирська	551	35	271	60	164	21	317	141	162	14
6	Закарпатська	627	13	195	83	298	38	178	36	140	2
7	Запорізька	625	77	360	36	147	5	325	134	185	6
8	Івано-Франківська	781	34	252	91	340	64	440	75	321	44
9	Київська	778	137	395	27	205	14	507	274	223	10
10	Кіровоградська	399	35	218	80	58	8	197	65	124	8
11	Луганська	216	26	126	6	56	2	145	55	87	3
12	Львівська	1104	232	367	107	398	0	449	213	236	0
13	Миколаївська	503	74	304	19	79	27	142	77	65	0
14	Одеська	693	49	361	48	227	8	413	141	266	6
15	Полтавська	610	69	300	61	165	15	266	148	113	5
16	Рівненська	641	50	230	115	183	63	263	131	94	38
17	Сумська	515	90	269	17	129	10	170	77	90	3
18	Тернопільська	425	16	96	139	123	51	170	23	115	32
19	Харківська	733	100	454	49	125	5	279	157	121	1
20	Херсонська	370	60	222	29	58	1	245	130	114	1
21	Хмельницька	583	28	336	39	180	0	257	91	166	0
22	Черкаська	383	23	196	55	98	11	405	182	193	30
23	Чернівецька	426	36	175	58	150	7	253	105	145	3
24	Чернігівська	442	52	246	48	94	2	187	95	92	0
25	м. Київ	876	100	543	84	143	6	310	150	156	4
Всього		14846	1687	7253	1479	4035	392	7055	2905	3882	268

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Мережа обласних, районних (міських) центрів психологічної служби системи освіти та методистів з психологічної служби районних (міських) методичних кабінетів відділу освіти у 2015-2016 н.р.*

№ п/п	Назва регіону	Загальна чисельність дітей (учнів)					Методисти з психологічної служби					Центри практичної психології і соціальної роботи					Всього		Обласні центри психологічної служби		
		вихованців ДНЗ	учнів ЗНЗ всіх типів	учнів ПТНЗ	студентів ВНЗ I-II р.а.	всього	РМК		ММК			Районні			Міські		ставка	осіб	ставка	осіб	
							ставка	осіб	ставка	осіб	центри	ставка	осіб	центри	ставка	осіб					
1	Вінницька	55481	153209	14038	21002	243730	21,5	26	1,75	2	1	1	1	1	1	3	3	27,25	32	4	4
2	Волинська	38100	127459	7920	13216	186695	8,25	14	2	2	0	0	0	1	3	3	13,25	19	3	3	
3	Дніпропетровська	113568	277913	22486	35663	449630	5,5	21	7,75	16	0	0	0	1	3	3	16,25	40	5,5	5	
4	Донецька	53725	149788	6077	6534	216124	9,5	8	8,5	9	0	0	0	5	25,5	24	43,5	41	15	13	
5	Житомирська	49275	125613	8075	13980	196943	19,25	21	3,3	5	0	0	0	0	0	0	22,55	26	2,5	3	
6	Закарпатська	48380	153259	6782	10673	219094	12	13	4,5	5	1	2,5	3	1	2	2	21	23	3	3	
7	Запорізька	55409	154105	15200	8300	233014	14,75	16	6,5	7	0	0	0	0	0	0	21,25	23	4	4	
8	Івано-Франківська	32572	147275	16028	18325	214200	9,65	12	2	2	1	2	2	1	4	5	17,65	20	4	5	
9	Київська	69806	183378	5599	12977	271760	17	19	8,5	10	2	5	5	1	4	5	34,5	39	3	3	
10	Кіровоградська	34543	86518	7151	2642	130854	22	23	0	0	0	0	0	0	0	0	22	23	2	2	
11	Луганська	15046	51390	5821	0	72257	6,75	8	3	3	0	0	0	0	0	0	9,75	11	3	3	
12	Львівська	69424	255761	27439	31612	384236	16,65	19	8,65	11	1	2	2	0	0	0	27,3	32	2	2	
13	Миколаївська	42281	103658	8649	13263	167851	19	19	8	8	0	0	0	0	0	0	27	27	4	4	
14	Одеська	72679	239017	16087	23495	351278	16,25	26	6,5	10	0	0	0	0	0	0	22,75	36	3,5	4	
15	Полтавська	46201	128072	10763	15815	200851	20,75	22	3	3	2	2	2	2	5	5	30,75	32	5	5	
16	Рівненська	41119	148727	10537	5257	205640	11	10	3	3	0	0	0	1	3	3	17	16	3	3	
17	Сумська	35890	91190	9110	11905	148095	18	18	5	5	0	0	0	1	3	3	26	26	4	4	
18	Тернопільська	30247	103148	2839	2994	139228	8,9	13	2	2	0	0	0	0	0	0	10,9	15	4	3	
19	Харківська	82127	232206	13191	28214	355738	30	33	3	3	3	8	8	3	10,25	10	51,25	54	7	7	
20	Херсонська	37255	105204	9019	12449	163927	10	17	2,5	4	0	0	0	0	0	0	12,5	21	2	2	
21	Хмельницька	47352	126646	11344	9899	195241	19	19	6	6	1	2	2	1	1	1	28	28	4	4	
22	Черкаська	40593	111449	8447	15623	176112	10,25	14	2,5	3	4	18	18	3	9,75	11	40,5	46	3	3	
23	Чернівецька	26081	97206	7205	13001	143493	10	10	3,5	3	0	0	0	0	0	0	17,5	13	4	2	
24	Чернігівська	30877	92879	6074	7934	137764	18,55	23	3	3	0	0	0	0	0	0	21,55	26	7,5	8	
25	м. Київ	90691	230062	14500	0	335253	9,5	9	0	0	2	6,5	6	1	7	6	23	21	0	0	
Всього		1258722	3675132	270381	334773	5539008	364	433	104,5	125	18	49	49	23	83,5	84	605	690	102	99	

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Зведені дані по роботі фахівців психологічної служби з дітьми у 2015-2016 н.р.*
(за напрямками діяльності та категоріям)

Напрямки роботи	Індивідуальна діагностика		Індивідуальне консультування		Індивідуальна корекційно-відновл. робота		Групова діагностика		Групове консультування		Групова корекційно-відновл. / розвівально-робота		Навчальна діяльність		Відвідування удома		Відвідування органів виконавчої влади та ГС		Взаємодія з НГО/ участь у судових засіданнях		
	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	
Фахівці																					
Практичні психологи	982793	2471551	716707	1006417	520971	2303085	3558970	2355587	1392022	430997	1582802	1439760	220456	245278	126135	219546	42872	96015	12626	30750	
Соціальні педагоги	353828	614129	452729	538248	1598045	800640	994968	221478	856284	581944	55925	73070	170840	329138	147267	164872	4285	16136	353828	614129	

Таблиця 1.7

Зведені дані по роботі фахівців психологічної служби з батьками у 2015-2016 н.р.*
(за напрямками діяльності та категоріям)

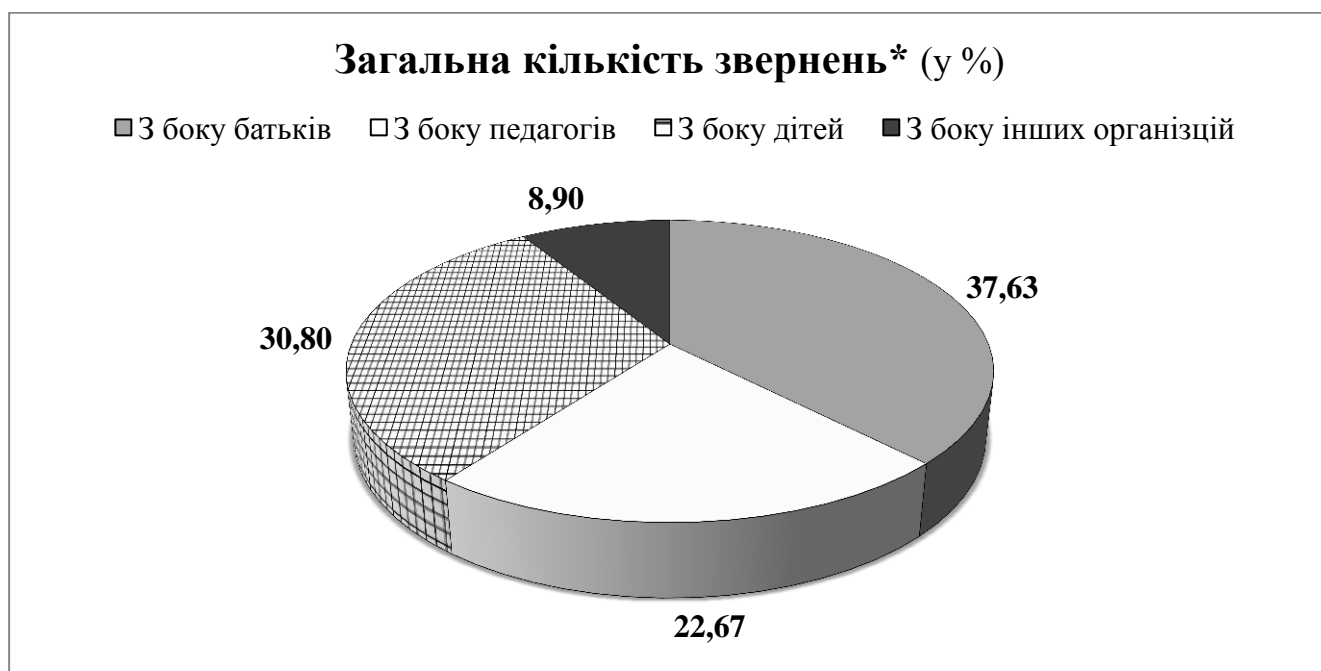
Напрямки роботи	Індивідуальна діагностика		Індивідуальне консультування		Групова діагностика		Групове консультування		Проведення ділових ігор, тренінгів		Психологічна просвіта		Відвідування за місцем роботи	
	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин
Фахівці														
Практичні психологи	109814	237680	318246	483324	357378	231457	566330	176069	216198	153486	1257470	310164	27088	59010
Соціальні педагоги	42835	69311	193970	300648	168794	73360	270415	61141	98154	59307	459927	77191	42467	68318

Таблиця 1.8

Зведені дані по роботі фахівців психологічної служби з педагогами у 2015-2016 н.р.*
(за напрямками діяльності та категоріям)

Напрямки роботи	Індивідуальна діагностика		Індивідуальне консультування		Групова діагностика		Групове консультування		Проведення ділових ігор, тренінгів		Психологічна просвіта	
	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин	охоплено осіб	затрачено годин
Фахівці												
Практичні психологи	64678	168514	211523	306005	202085	158249	291708	113578	280631	231792	542858	165681
Соціальні педагоги	33300	54723	155824	228870	101205	58393	171504	48692	114357	96012	308362	67424

* Без даних АР Крим, м. Севастополь, тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та ВНЗ I-II рівні акредитації Луганської області та м. Києва.

Гістограма 1.10

* Загальна кількість звернень – 3 014 130

Тематика звернень до фахівців психологічної служби від батьків (у %)

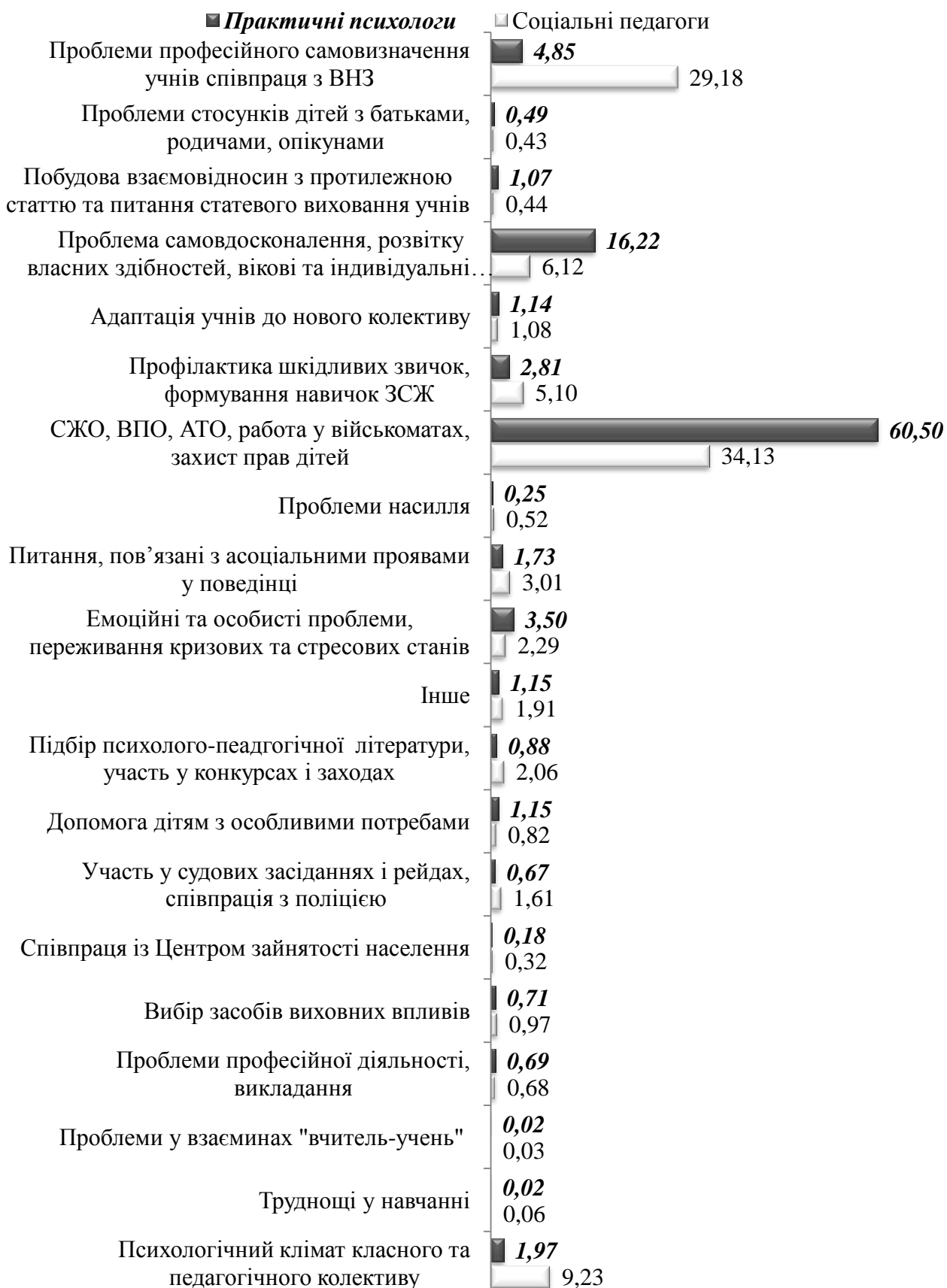
Тематика звернень до фахівців психологічної служби від педагогів (у %)

Тематика звернень до фахівців психологічної служби від дітей (у %)

Тематика звернень до фахівців психологічної служби від інших організацій та установ (у %)

Розділ II

Показники розвитку психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 навчальному році

Підпорядкування та кадровий склад обласних психолого-медико-педагогічних консультацій (ПМПК) 2015-2016 н. р.

№ з/п	Назва області	Статус обласних ПМПК							Кількість співроб. ПМПК (за формою оплати праці)					Кількість обов'язкових фахівців ПМПК						Кількість інших фахівців ПМПК					Всього фахівців							
		юрид. особа	підрозділ УО	підрозділ ППО	підрозділ центру П/П	штатні	сумісники	з погодинною оплатою	на гром. засадах	Всього	оліфренопед.	сурдопедагог	тифлопедагог	логопед	практ. псих. інтелект	практ. психол. девіантн.	психіатр	невролог	Всього	сурдолог	офтальмолог	реабілітолог	спец. з дошкільля	соц. педагог		ортопед	секретар	бухгалтер	інші	Всього		
1	Вінницька	1				4	2	1		7	1	1	1	1		1	1	1	7													7
2	Волинська	1				3	1	3		7	1	1	1	1	1	1	1	7												7		
3	Дніпропетровська	1			*	35	5			40	2	10	2	1	6	1	1	1	24	1	1			1	1			12	16	40		
4	Донецька	1			*	6			7	13	3	1	1	1	1	5		13												13		
5	Житомирська	1				10	6	1		17	4	2	1	1	2	2	1	14									3	3	17			
6	Закарпатська		1			8				8	1	1	1	1	2	1	1	8												8		
7	Запорізька	1				9	5			14	1	3	2	1		2		10							2	1	1	4	14			
8	Івано-Франківська	1				7	2	2		11	1	1	1		1	2	3	1	10		1							1	11			
9	Київська	1				5				5	1	3						5											5			
10	Кіровоградська	1				5	2			7	1	2	1			1	1	6								1		1	7			
11	Луганська	Дані відсутні																														
12	Львівська	1				9				9	1	2	1	1	2	1		8									1	1	9			
13	Миколаївська	1				6	1			7	1	1	1		1	1	1	7											7			
14	Одеська	1				17	2			19	3	2	1		2	4	3	15									4	4	19			
15	Полтавська	1				11				11	1	1	1		2	2		7							1	1	2	4	11			
16	Рівненська	1				12				12	3	1	1	2	1	1	1	1	11								1	1	12			
17	Сумська		1			10				10	1	1	2	1	1	1	1	9									1	1	10			
18	Тернопільська		1			9	4			13	2	1	1	1	2	3	1	11							1	1		2	13			
19	Харківська	1				11				11	1	1	1		2	2	1	9		1							1	2	11			
20	Херсонська	1				12	1			13	1	4	1	1	1	2	1	1	12					1				1	13			
21	Хмельницька			1		5	1	6		12	3	2			1	1	2	9	1	1	1							3	12			
22	Черкаська	1				9	2		2	13	1	3		1	1	1	1	9				1			1	1	1	4	13			
23	Чернівецька	1				7				7	1	2			1	1	1	6									1	1	7			
24	Чернігівська			1		11				11	3	1	1	1	2	1	1	1	11										11			
25	м. Київ		1			13	3			16	5	2		1	1	1	2	12					2				2	4	16			
Всього:		18	4	2	0	234	37	13	9	293	43	49	22	16	30	34	35	11	240	2	4	1	1	4	1	5	5	30	53	293		

**Матеріально-технічне забезпечення діяльності обласних психолого-медико-педагогічних консультацій
у 2015-2016 н.р.**

№ з/п	Назва області	Характеристика приміщення										Обладнання										
		Загальна площа (в м.кв.)	Поверх	Пандус	кількість кімнат				кімната психолого – педагогічного вивчення			місце зберігання документів	дзеркало Гезелла	орг. техніка	комп'ютер	аудіо та відеосистема	методичне забезпечення	діагностичний інструментарій, іграшки	стаціонарний телефон	електронна бібліотека	підключення до мережі Інтернет	Інше (кімната для корекційних занять)
					1	2	3	більше 3	окрема	частина	в іншому закладі											
1	Вінницька	66,3	V			1		1			1		3	7	1	1	1	1	1	1	1	
2	Волинська	64	I	1		1		1			1		1	1		1	1	1	1	1	1	
3	Дніпропетровська	843,6	I-II	1			25	1			1	1	5	22	2	1	1	4	1	1	1	
4	Донецька	86	II			1			1				1	5		1	1		1		1	
5	Житомирська	128,4	I	1			7	1			1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	
6	Закарпатська	70	II			1		1			1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	
7	Запорізька	90,5	I	1			4	1			1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	
8	Івано-Франківська	60,73	I			1		1			1		1	1		1	1	1	1	1	1	
9	Київська обл.	96	I				6	1			1		1	3		1	1	1	1	1	1	
10	Кіровоградська	66				1		1			1		1	1		1	1	1	1	1	1	
11	Луганська												Дані відсутні									
12	Львівська	98,1	I	1			5	1			1		1	1		1	1	1	1	1	1	
13	Миколаївська	363	I	1			14	1			1		11	5		1	1	2	1	1	1	
14	Одеська	111,2	I				7	1			1		1	4		1	1				1	
15	Полтавська	228,9	I-II				8	1			1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	
16	Рівненська	62,1	I				4	1			1		1	9	1	1	1	1		1	1	
17	Сумська	109	I	1			5	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
18	Тернопільська	225	VII				9	1			1	1	1	2		1	1	1	1	1	1	
19	Харківська	205,6	I	1			4	1			1		1	3		1	1	1	1	1	1	
20	Херсонська	168	I				7		1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	
21	Хмельницька	54	I	1		1		1			1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	
22	Черкаська	170	I	1			5	1			1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	
23	Чернівецька	64	I	1		1		1			1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	
24	Чернігівська	114	I	1			7	1			1	1	2	6	1	1	1	1	1	1	1	
25	м. Київ	112,6	I				7	1			1		1	12	1	1	1	1		1	1	
Всього:				12	0	3	5	124	22	2	0	23	8	41	97	13	24	24	26	21	22	21

Форма та умови функціонування районних (міських) консультацій у 2015-2016 н.р.

№ з/п	Назва області	Адміністративно-територіальні поділи			Форма функціонування							Постійно діючих районних консультацій				Кількість осіб та форма участі в діяльності постійно діючих районних консультацій							Всього осіб, зайнятих в постійно діючих ПМПК	Всього зайнятих в район. ПМПК фахівців	Завідувач-постійно діючої район. ПМПК – дефектолог			
		Район	Місто обл. значення	Всього	Постійно діюча основа				Громадські засади	Не створено	Юридична особа	Підрозділ управління освіти	Структурн. підрозділ рай методкабінету	Структурний підрозділ Центру псих. служби	Штатні працівники – основне місце роботи	Штатні працівники з сумісництвом	З погодинно оплаченою праці	Доплата за суміщенн функцій	Всього з фінансовим забезпеченням	На громадських засадах	дефектолог	%						
					Районна	Район. в місті	Міська	Всього																	%			
1	Вінницька	27	6	33	20		4	24	73	3	6			9	15			21	7	55	1	84	87	171	258	16	67	
2	Волинська	16	4	20	14		4	18	90	2				13	5			17	4	13	1	35	94	129	129	5	28	
3	Дніпропетровська	22	27	49			9	9	18	40				5	4			16	8	1		25	96	121	524	9	100	
4	Донецька	18	8	26	3		7	10	38	15	1			1	3	6		17	11			28	48	76	76	6	60	
5	Житомирська	23	5	28					0	21	7	Постійно діючих районних консультацій не створено										126	126	272		0		
6	Закарпатська	13	5	18	13		4	17	94		1	9		7	22	5	12	1	40	17	57	57	17	57	17	100		
7	Запорізька	22	9	31	10	7	4	21	68	10				4	16	1		27	11	23		61	24	85	95	9	43	
8	Івано-Франківська	14	6	20	3			3	15	15	2			2	1			4		11		15	3	18	103	2	67	
9	Київська	25	12	37	16	7	12	35	95		2			16	19			38	24	75	3	140	79	219	219	29	83	
10	Кіровоградська	21	4	25	17		3	20	80	4	1			11	9			25	4	6	2	37	58	95	111	10	50	
11	Луганська	12	3	15			3	3	20		12			1	2			4	13	5		22		22	22	1	33	
12	Львівська	20	9	29	19		6	25	86		4	1		9	15			49	8	30		87	34	121	121	21	84	
13	Миколаївська	19	5	24			3	3	13	2	19			2	1			6	1	14		21		21	29	3	100	
14	Одеська	26	7	33			6	6	18	12	15			3	3			19	2	6		27	12	39	40	2	33	
15	Полтавська	25	5	30	13		4	17	57	12	1			5	12			19	10	6	1	36	62	98	159	15	88	
16	Рівненська	16	4	20	16		4	20	100					3	17			22		52	6	80	63	143	143	13	65	
17	Сумська	20	6	26	12		6	18	69	8				2	16					3	18		21	46	67	181	15	83
18	Тернопільська	13	8	21	10		2	12	57	7	2			6	6			15	6	14		35	29	64	164	5	42	
19	Харківська	27	6	33	2		1	3	9	9	21			2	1			8	2	4		14	5	19	68	2	67	
20	Херсонська	18	4	22	7		3	10	45	12				3	7			7	8	4		19	50	69	148	8	80	
21	Хмельницька	20	6	26	19		6	25	96	1				8	17			31	12	10		53	148	201	202	16	64	
22	Черкаська	20	6	26	5	14	6	25	96	1				12	13			27	4	16	1	48	142	190	199	6	24	
23	Чернівецька	11	2	13	9		2	11	85		2			1	10			9	5	7		21	42	63	63	10	91	
24	Чернігівська	22	4	26	11		2	13	50	13				1	12			11	5	11		27	47	74	131	9	69	
25	м. Київ	10		10		10		10	100					8	2			48	43		9	100	2	102	102	7	70	
Всього:		480	161	641	219	38	101	358	56	187	96	3	138	209	8	462	196	393	25	1076	1314	2390	3616	236	66			

Характеристика кадрового складу районних (міських) психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.

№ з/п	Назва області	Кількість обов'язкових фахівців ПМПК									Кількість інших фахівців ПМПК									Всього фахівців	Всього зайнятих в рай ПМПК фахівців	
		логопед.	оліфренопед.	сурдопедагог	тифлопедагог	практ. псих. девиантн.	практ. псих. інтелект	психіатр	невролог	Всього	педагог	сурдолог	офтальмолог	ортопед	реабілітолог	вчит. поч. класів	соц. педагог	інші	Всього			
1	Вінницька	21	17	4	6	20	18	23	15	124	4	5	7			1	6	23	147	170		
2	Волинська	21	6	2	2	13	17	13	8	82	8				6		3	17	99	109		
3	Дніпропетровська	38	27	2	3	7	21	15	1	114	3	2					16	21	135	485		
4	Донецька	19	10	2	1	9	10	9	2	62	1		4		2		1	8	70	186		
5	Житомирська	Постійно діючих районних консультацій не створено									0	Постійно діючих районних консультацій не створено									0	146
6	Закарпатська	9	9	1		2	7	10	2	40								0	40	57		
7	Запорізька	21	7	1	2	3	24	17	1	76					2	1	6	9	85	95		
8	Івано-Франківська	4				2	2	3	3	14			1				2	3	17	95		
9	Київська	49	34	14	5	24	32	29	15	202	7				3	1	6	17	219	219		
10	Кіровоградська	28	5	2		11	24	17	9	96	5				4	4	3	16	112	112		
11	Луганська	4	4	1		3	3	3	1	19							3	3	22	22		
12	Львівська	39	17	6	1	6	22	17	5	113	2			1	2		3	8	121	121		
13	Миколаївська	6	3	1		1	3	3		17			1					1	18	26		
14	Одеська	6	5	2	0	1	4	4	1	23	1						2	3	26	26		
15	Полтавська	31	8	1	1	15	15	14	7	92	2		1			1	2	6	98	159		
16	Рівненська	17	11	6	5	20	23	20	17	119	1		1		3		1	6	125	125		
17	Сумська	18	13	4	2	7	15	17	4	80	3				1		2	6	86	114		
18	Тернопільська	24	6	1	1	9	24	10	6	81	9		2		2		6	19	100	137		
19	Харківська	4	2	1		2	3	2	1	15	1			1				2	17	57		
20	Херсонська	14	9	7	1	8	12	10	3	64	6				1	1		8	72	146		
21	Хмельницька	34	27	4	2	23	31	24	21	166	15		7	2	2	3	1	6	36	202	202	
22	Черкаська	43	14	6	2	28	24	22	13	152	3			1	3	9	4	26	46	198	198	
23	Чернівецька	9	4			3	1	3		20							1	1	21	63		
24	Чернігівська	19	5	1	1	8	12	10	5	61	7		2	1	3			13	74	135		
25	м. Київ	18	9	3	5	6	10	7	3	61			2	1		1	28	32	93	93		
Всього:		496	252	72	40	231	357	302	143	1893	78	7	28	5	7	41	15	123	304	2211	3298	

Матеріально-технічне забезпечення діяльності постійнодіючих районних (міських) психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.

№	Назва області	К-сть адмін. тер. події	Заг. к-ть пост діючі консультацій	Немає приміщення (суміщене місце)	Характеристика приміщення								Обладнання											
					Є приміщення	%	Кількість кімнат				Кімната психолого-педагогічного вивчення			Місце зберігання документатії	Дзеркало Гезелла	Аудіо та відеосистема	Орг. техніка	Ком'ютер	Підключення до мережі Інтернет	Методичне забезпечення	Діагностичний інструментарій, дидактичні іграшки	Стационарний телефон	Електронна бібліотека	інше
							1	2	3	Більше 3	окрема	частина	в іншому закладі											
1	Вінницька	33	24	7	17	73	13	3	1		4	13	7	8		4	14	23	18	21	23	17	15	3
2	Волинська	20	18	7	11	90	8	3			3	4	11	10			7	16	16	18	18	11	16	
3	Дніпропетровська	49	9	1	8	18	1		1	6	8		1	9		1	9	14	5	9	9	7	9	
4	Донецька	26	10		10	38	2	4	4		8	2		10			6	7	6	10	10	6	6	
5	Житомирська	28				0	Постійно діючих районних консультацій не створено																	
6	Закарпатська	18	17	4	13	94	11	1	1		6	6	5	10			3	11	9	16	17	4	14	2
7	Запорізька	31	21		21	68	15	5	1		3	16	2	15		18	10	11	10	21	21	10	9	
2.	Івано-Франківська	20	3	2	1	15	1						2				1	2	1	1	1	1	1	
8	Київська обл.	37	35	4	31	95	21	4	4	2	13	11	12	33	1	8	19	28	27	35	35	27	27	1
9	Кіровоградська	25	20		20	80	19	1			4	9	7	24			24	24		24	24			
10	Луганська	15	3		3	20	1	1	1		2		1	3				3	3	3	3	3	3	
11	Львівська	29	25	4	21	86	14	5	2		9	12	4	14			17	21	18	22	22	13	13	1
12	Миколаївська	24	3		3	13	2		1		1	2		1			2	3		3	3	2	2	
13	Одеська	33	6	2	4	18	5	1			3	3		4			4	4	4	4	4	4	4	
14	Полтавська	30	17		17	57	13	4			2	11	4	17		1	8	17	14	17	17	11	17	
15	Рівненська	20	20	1	19	100	14	5			7	5	8	19			15	20	18	20	20	16	9	
16	Сумська	26	18	2	16	69	13	3			3	8	7	15			11	18	14	18	18	15	3	
17	Тернопільська	21	12	3	9	57	7	2			2	6	4	2			2	5	4	10	11	4	8	
18	Харківська	33	3		3	9	2	1			1	1	1	2			2	2	2	3	3	2	1	1
19	Херсонська	22	10	3	7	45	6		1		1	4	5	4		1	6	13	10	9	10	10	4	
20	Хмельницька	26	25	2	23	96	15	3	4	1	12	9	4	23		1	10	21	20	23	23	21	23	2
21	Черкаська	26	25	1	24	96	17	6		1	13	6	6	15		1	11	20	20	25	25	18	2	
22	Чернівецька	13	11	1	10	85	5	3	2		6	2	3	10			7	7	7	11	11	6	10	
23	Чернігівська	26	13	5	8	50	8					7	5	13			3	7	4	13	13	2	4	1
24	м. Київ	10	10		10	100		1	3	6	9	1		8	1	2	10	10	10	10	10	10	10	1
Всього:		641	358	49	309	56	213	56	26	16	120	138	99	269	2	37	201	307	240	346	351	220	210	12

Показники діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій у 2015-2016 н.р.

№	Назва області	Кількість діагностичних засідань	Кількість консультацій	Кількість індивідуально-корекційних занять	Робота з батьками дітей з тяжкими порушеннями психофізич. розвитку (заходів)	Робота з районними (міськими) ПМПК та шкільними комісіями		Просвітницько-методична робота		Заходи з раннього втручання	Сприяння інклюзивному навчанню	Участь у засіданнях колегій
						заходів	осіб	заходів	осіб			
1	Вінницька	439	8305	4965	1895	217	9653	752	9653	1509	2283	23
2	Волинська	413	5785	6041	717	38	8064	234	8064	453	1927	
3	Дніпропетровська	1305	7312	4675	708	244	7780	261	7780	1096	1402	
4	Донецька	342	5478	5227	1178	41	3269	150	3269	4598	1735	5
5	Житомирська	419	2211	2140	521	28	241	13	241	151	1191	2
6	Закарпатська	394	22962	8291	2328	78	7145	282	7145	691	3656	1
7	Запорізька	1264	9442	13105	4150	137	2790	487	2790	891	1426	2
8	Івано-Франківська	162	1929	687	219	12	1345	47	1345	234	680	
9	Київська	359	9225	10012	3105	381	10236	634	10236	2119	6281	23
10	Кіровоградська	507	5037	2165	1289	88	5165	265	5165	400	10644	1
11	Луганська	98	1257	1021	340	10	520	25	520	150	307	
12	Львівська	387	15350	10184	2510	7	2771	212	2771	817	1851	
13	Миколаївська	382	8016	1443	463	60	534	333	534	291	167	
14	Одеська	713	1662	5366	0	165	2824	160	2824	1496	1528	
15	Полтавська	567	8809	10803	1352	60	8841	385	8841	1155	2714	10
16	Рівненська	413	5832	3060	1640	14	12331	214	12331	637	1701	1
17	Сумська	385	14265	5249	1298	60	5171	560	5171	1094	2847	1
18	Тернопільська	358	3299	3809	797	33	4510	206	4510	493	623	
19	Харківська	294	3655	4298	665	42	871	30	871	598	175	
20	Херсонська	388	5294	2001	630	38	4424	252	4424	322	877	1
21	Хмельницька	533	7620	8134	1524	140	7188	463	7188	1609	1577	
22	Черкаська	512	6065	3827	1082	31	4608	333	4608	652	1530	20
23	Чернівецька	291	4633	4963	940	62	5032	390	5032	487	1496	
24	Чернігівська	243	5192	2628	841	18	3704	95	3704	796	904	
25	м. Київ	686	43020	21497	4549	63	625	62	625	3564	8330	4
Всього:		11854	211655	145591	34741	2067	119642	6845	119642	26303	57852	94

**Ранг забезпечення областей постійнодіючими районними (міськими)
психолого-медико-педагогічними консультаціями на кінець 2015-2016 н.р.**

Ранг	Назва області	Адміністративно-територіальні поділи			Форма функціонування районних ПМПК						
		райони	міста	Всього	постійно діюча основа					громадські засади	не створено
					районна	районна в місті	міська	Всього	%		
1	Рівненська	16	4	20	16		4	20	100		
2	м. Київ	10		10		10		10	100		
3	Хмельницька	20	6	26	19		6	25	96	1	
4	Черкаська	20	6	26	5	14	6	25	96	1	
5	Київська	25	12	37	16	7	12	35	95		2
6	Закарпатська	13	5	18	13		4	17	94		1
7	Волинська	16	4	20	14		4	18	90	2	
8	Львівська	20	9	29	19		6	25	86		4
9	Чернівецька	11	2	13	9		2	11	85		2
10	Кіровоградська	21	4	25	17		3	20	80	4	1
11	Вінницька	27	6	33	20		4	24	73	3	6
12	Сумська	20	6	26	12		6	18	69	8	
13	Запорізька	22	9	31	10	7	4	21	68	10	
14	Полтавська	25	5	30	13		4	17	57	12	1
15	Тернопільська	13	8	21	10		2	12	57	7	2
16	Чернігівська	22	4	26	11		2	13	50	13	
17	Херсонська	18	4	22	7		3	10	45	12	
18	Донецька	18	8	26	3		7	10	38	15	1
19	Луганська	12	3	15			3	3	20		12
20	Дніпропетровська	22	27	49			9	9	18	40	
21	Одеська	26	7	33			6	6	18	12	15
22	Івано-Франківська	14	6	20	3			3	15	15	2
23	Миколаївська	19	5	24			3	3	13	2	19
24	Харківська	27	6	33	2		1	3	9	9	21
25	Житомирська	23	5	28					0	21	7
Всього:		480	161	641	219	38	101	358	56	187	96

**Ранг областей за кількістю дитячого населення (від 0 до 18 років)
в 2015-2016 н.р.**

Ранг за кількістю дітей віком до 18 років	Назва області	Всього дітей в регіоні	Діти з порушеннями в розвитку			
			Всього		Виявлено вперше в 2015-2016 н.р.	
			К-ть дітей	% від усіх дітей регіону	дітей	% від усіх дітей з порушення ми розвитку
1	м. Київ	583409	74379	12,7	10267	1,8
2	Дніпропетровська	525804	63964	12,2	5344	1,0
3	Одеська	475600	62519	13,1	4418	0,9
4	Львівська	460416	31389	6,8	2458	0,5
5	Харківська	434103	46915	10,8	2171	0,5
	Київська	328082	13688	4,2	3188	1,0
	Запорізька	307962	35180	11,4	3445	1,1
	Рівненська	291186	11711	4,0	1459	0,5
	Івано-Франківська	279869	22176	7,9	635	0,2
	Закарпатська	274560	18912	6,9	821	0,3
	Житомирська	242010	40237	16,6	3053	1,3
	Полтавська	234839	31081	13,2	5321	2,3
	Хмельницька	226771	3992	1,8	2801	1,2
	Донецька	213081	12379	5,8	5234	2,5
	Волинська	210613	16087	7,6	1452	0,7
	Миколаївська	208472	8317	4,0	1783	0,9
	Черкаська	206179	25635	12,4	3373	1,6
	Херсонська	197138	29062	14,7	2694	1,4
	Тернопільська	189011	15662	8,3	3008	1,6
	Чернівецька	185310	24705	13,3	5005	2,7
	Сумська	166249	24625	14,8	2750	1,7
	Чернігівська	150794	17774	11,8	1314	0,9
	Кіровоградська	149713	23861	15,9	3859	2,6
	Луганська	109696	7838	7,1	610	0,6
	Вінницька	20950	18695	89,2	1555	7,4
	Всього:	6671817	680783	10,2	78018	1,2%

**Характеристика контингенту дітей, обстежених психолого-медико-педагогічними консультаціями
у 2015-2016 н.р.**

№ з/п	Назва області	Всього дітей віком до 18 років	Кількість дітей, обстежених ПМПК, всього в 2015-2016 н.р.	%	Виявлених вперше в 2015-2016 н.р.	%	Обстежено повторно в 2015-2016 н.р.	%	Дітей-інвалідів серед виявлених вперше	%	Дітей-сиріт серед виявлених вперше	%	Дітей з труднощами розвитку серед виявлених вперше	%
1	Вінницька	20950	2373	11,3	1555	7,4	818	34,5	607	39,0		0,0	245	15,8
2	Волинська	210613	2792	1,3	1452	52,0	1340	48,0	238	16,4	11	0,8	85	5,9
3	Дніпропетровська	525804	7516	1,4	5344	71,1	2172	28,9	271	5,1	64	1,2	70	1,3
4	Донецька	213081	7625	3,6	5234	68,6	2391	31,4	259	5,0	128	2,5	228	4,4
5	Житомирська	242010	4985	2,1	3053	61,2	1932	38,8	146	4,8	2	0,1	16	0,5
6	Закарпатська	274560	2980	1,1	821	27,6	2159	72,5	353	43,0	42	5,1	230	28,0
7	Запорізька	307962	4583	1,5	3445	75,2	1138	24,8	761	22,1	255	7,4	131	3,8
8	Івано-Франківська	279869	1323	0,5	635	48,0	688	52,0	112	17,6	9	1,4	7	1,1
9	Київська	328082	3877	1,2	3188	82,2	689	17,8	165	5,2	13	0,4	169	5,3
10	Кіровоградська	149713	5795	3,9	3859	66,6	1936	33,4	1225	31,7	223	5,8	316	8,2
11	Луганська	109696	808	0,7	610	75,5	198	24,5	26	4,3	2	0,3	15	2,5
12	Львівська	460416	3788	0,8	2458	64,9	1330	35,1	244	9,9	3	0,1	10	0,4
13	Миколаївська	208472	2995	1,4	1783	59,5	1212	40,5	510	28,6	46	2,6	81	4,5
14	Одеська	475600	5730	1,2	4418	77,1	1312	22,9	302	6,8	46	1,0	765	17,3
15	Полтавська	234839	6420	2,7	5321	82,9	1099	17,1	173	3,3	41	0,8	162	3,0
16	Рівненська	291186	2668	0,9	1459	54,7	1209	45,3	55	3,8	12	0,8	142	9,7
17	Сумська	166249	3649	2,2	2750	75,4	899	24,6	260	9,5	15	0,6	127	4,6
18	Тернопільська	189011	3620	1,9	3008	83,1	612	16,9	339	11,3	14	0,5	287	9,5
19	Харківська	434103	2495	0,6	2171	87,0	324	13,0	187	8,6		0,0	102	4,7
20	Херсонська	197138	6527	3,3	2694	41,3	3833	58,7	154	5,7	4	0,2	407	15,1
21	Хмельницька	226771	4356	1,9	2801	64,3	1555	35,7	119	4,3	1	0,0	61	2,2
22	Черкаська	206179	5881	2,9	3373	57,4	2508	42,7	72	2,1	9	0,3	61	1,8
23	Чернівецька	185310	6144	3,3	5005	81,5	1139	18,5	54	1,1		0,0	76	1,5
24	Чернігівська	150794	2184	1,5	1314	60,2	870	39,8	202	15,4	16	1,2	54	4,1
25	м. Київ	583409	12814	2,2	10267	80,1	2547	19,9	382	3,7	10	0,1	108	1,1
	Всього:	6671817	113928	1,7	78018	68,5	35910	31,5	7216	9,3	966	1,2	3955	5,1

**Кількість дітей з порушеннями психофізичного розвитку, виявлених вперше психолого-медико-педагогічними консультаціями у 2015-2016 навчальному році
(за видами порушень)**

№ з/п	Назва області	Порушення зору			Порушення слуху			сліпоглухі	Порушення ОРА			мовленнєві порушення	ранній дитячий аутизм	затримка психофізичного розвитку	Розумова відсталість					Інші труднощі розвитку				Всього дітей з порушеннями
		всього	сліпі	зі зниженим зором	всього	глухі	зі зниженим слухом		всього	Обслуговують себе	не обслуговують себе				всього	легка	помірна	тяжка	глибока	всього	соматична ослабленість	поведінкові порушення	Педагогіч. та корекц. закладів, мікросоц. неблагополуччя	
1	Вінницька	174	3	171	67	49	18		257	192	65	269	58	93	392	325	60	5	2	245	55	72	118	1555
2	Волинська	80	5	75	28	7	21	1	96	68	28	814	28	156	164	140	16	6	2	85	23	38	24	1452
3	Дніпропетровська	317	5	312	66	25	41		700	692	8	2120	28	1716	327	245	61	16	5	70	15	1	54	5344
4	Донецька	307	1	306	33	9	24		131	115	16	3360	82	454	639	564	47	21	7	228	139	59	30	5234
5	Житомирська	40		40	29	6	23		110	106	4	2471	35	224	128	111	14	3		16	0	13	3	3053
6	Закарпатська	48		48	28	14	14		99	64	35	62	12	190	152	126	13	9	4	230	150	8	72	821
7	Запорізька	285	14	271	62	15	47		518	500	18	1113	128	896	312	224	65	7	16	131	39	25	67	3445
8	Івано-Франківська	58	2	56	17	1	16		66	47	19	293	26	92	76	68	7		1	7		2	5	635
9	Київська	78		78	19	3	16		115	96	19	2436	44	206	121	88	27	3	3	169	73	29	67	3188
10	Кіровоградська	569	3	566	111	15	96		524	411	113	1138	83	396	722	616	79	17	10	316	179	84	53	3859
11	Луганська	57	2	55	3		3		3	3		451	11	55	15	12	3			15		14	1	610
12	Львівська	128	9	119	40	12	28		177	163	14	1532	33	476	62	39	15	4	4	10	4	2	4	2458
13	Миколаївська	106	2	104	33	29	4		55	52	3	940	36	292	240	210	30			81	71	5	5	1783
14	Одеська	117	6	111	50	14	36		84	71	13	2493	59	431	419	381	26	10	2	765	184	118	463	4418
15	Полтавська	140	2	138	28	4	24		112	104	8	4357	20	355	147	106	23	14	4	162	23	24	115	5321
16	Рівненська	127	3	124	17	6	11		108	85	23	525	15	282	243	181	39	22	1	142	72	24	46	1459
17	Сумська	185	4	181	44	9	35		94	69	25	1896	38	194	172	119	41	9	3	127	38	45	44	2750
18	Тернопільська	164	6	158	37	9	28		260	234	26	1875	40	242	103	68	27	7	1	287	164	107	16	3008
19	Харківська	236	12	224	53	14	39		239	238	1	1003	40	284	214	186	15	9	4	102	52	1	49	2171
20	Херсонська	147	1	146	44	3	41		113	97	16	1058	79	573	273	261	12			407	250	45	112	2694
21	Хмельницька	177		177	22	3	19		131	118	13	2254	30	49	77	67	8	1	1	61	34	14	13	2801
22	Черкаська	126		126	20	4	16		85	77	8	2745	4	141	191	173	16	2		61	10	27	24	3373
23	Чернівецька	37		37	10	8	2		9	9		4561	25	185	102	84	11	7		76	36	22	18	5005
24	Чернігівська	120		120	17	3	14		97	65	32	746	21	165	94	80	13	1		54	23	12	19	1314
25	м. Київ	761	4	757	44	19	25		413	378	35	8335	101	358	147	118	22	7		108	17	73	18	10267
Всього:		4584	84	4500	922	281	641	1	4596	4054	542	48847	1076	8505	5532	4592	690	180	70	3955	1651	864	1440	78018

Ранг виявлення дітей дошкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку у 2015-2016 навчальному році

Ранг областей з виявлення дошкільників	Назва області	Всього	Дошкільного віку		Шкільного віку	
			Кількість дітей	% виявлення	Кількість дітей	% виявлення
1	Луганська	610	538	88,2%	72	11,8%
2	Дніпропетровська	5344	4665	87,3%	679	12,7%
3	Київська	3188	2743	86,0%	445	14,0%
4	Львівська	2458	2087	84,9%	371	15,1%
5	Хмельницька	2801	2295	81,9%	506	18,1%
6	Донецька	5234	4152	79,3%	1082	20,7%
7	Сумська	2750	2178	79,2%	572	20,8%
8	Чернігівська	1314	993	75,6%	321	24,4%
9	Миколаївська	1783	1244	69,8%	539	30,2%
10	Харківська	2171	1423	65,5%	748	34,5%
11	Одеська	4418	2836	64,2%	1582	35,8%
12	Запорізька	3445	2147	62,3%	1298	37,7%
13	Херсонська	2694	1675	62,2%	1019	37,8%
14	Івано-Франківська	635	385	60,6%	250	39,4%
15	Черкаська	3373	1878	55,7%	1495	44,3%
16	Волинська	1452	766	52,8%	686	47,2%
17	Рівненська	1459	710	48,7%	749	51,3%
18	м. Київ	10267	4791	46,7%	5476	53,3%
19	Вінницька	1555	725	46,6%	830	53,4%
20	Тернопільська	3008	1362	45,3%	1646	54,7%
21	Житомирська	3053	1263	41,4%	1790	58,6%
22	Полтавська	5321	2162	40,6%	3159	59,4%
23	Кіровоградська	3859	1495	38,7%	2364	61,3%
24	Чернівецька	5005	1901	38,0%	3104	62,0%
25	Закарпатська	821	304	37,0%	517	63,0%
Всього:		78018	46718	59,9%	31300	40,1%

**Кількість дітей за видами порушень психофізичного розвитку та їх домінуванням в Україні
(від 0 до 18 років)**

Дитячого населення в Україні – **6671817**
Серед них дітей з порушеннями – **707783**

№ з/п	Види порушень	Всього виявлених дітей	%
1.	Порушення зору	197622	27,92%
2.	Порушення опорно-рухового апарату	196585	27,77%
3.	Порушення мовлення	189353	26,75%
4.	Затримка психічного розвитку	55958	7,91%
5.	Розумова відсталість	45712	6,46%
6.	Порушення слуху	16931	2,39%
7.	Аутизм	5217	0,74%
8.	Сліпоглухота	405	0,06%

Таблиця 2.13

Кількість дітей за видами порушень психофізичного розвитку та їх домінуванням виявлених вперше у 2015-2016 н.р.

Всього – **78018**

№ з/п	Види порушень	К-сть дітей, виявлених в 2015-2016 н.р.	%
1.	Порушення мовлення	48847	62,61%
2.	Затримка психічного розвитку	8505	10,90%
3.	Розумова відсталість	5532	7,09%
4.	Порушення опорно-рухового апарату	4596	5,89%
5.	Порушення зору	4584	5,88%
7.	Аутизм	1076	1,38%
6.	Порушення слуху	922	1,18%
8.	Сліпоглухота	1	0,00%
9.	Інші труднощі психічного розвитку	3955	5,07%

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

Один електронний оптичний диск (CD-ROM)
Підписано до друку 28.11.2016. Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 5,7
Тираж 100 пр. Зам. № 28/11.
Обсяг 2,5 Мб

ГОРЛЕНКО Валентина Миколаївна, ЛУНЧЕНКО Надія Вікторівна, МЕЛЬНИК Арина Андріївна,
ОБУХІВСЬКА Антоніна Григорівна, ПАНОК Віталій Григорович, ЯКИМЧУК Ганна Василівна

С78 Статистичний бюлетень показників розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2015-2016 навчальний рік / [Горленко В. М., Лунченко Н. В., Мельник А. А. та ін.]. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 49 с.

Статистичний бюлетень розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2015-2016 навчальний рік підготовлено в рамках виконання прикладної науково-дослідної роботи «Наукові та організаційно-методичні засади вдосконалення діяльності психологічної служби і психолого-медико-педагогічних консультацій системи освіти» (державний реєстраційний номер № 0114U000414), термін виконання 01.01.2014-31.12.2016 роки, тематично повністю відповідає Напрямку 15: Практична психологія і Технічному завданню названої теми. Обсяг видання – 4 друкованих аркушів.

Матеріали, які містяться у бюлетені, створюють вичерпну картину розвитку психологічної служби і системи ПМПК в усіх регіонах країни, показуючи при цьому досягнення і проблемні питання. Подана інформація є важливою для управлінців системи освіти, оскільки дозволяє обґрунтовано планувати розвиток окремих її секторів; науковцям НАПН України і викладачам ВНЗ для розробки методик і методів навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи.

Перша частина бюлетеня містить показники розвитку психологічної служби системи освіти на кінець 2015-2016 навчального року. Представлені таблиці демонструють динаміку чисельності практичних психологів і соціальних педагогів навчальних закладів у порівнянні з минулим навчальним роком; свідчать про освітній і кваліфікаційний рівень, показують роботу практичних психологів і соціальних педагогів з дітьми, батьками та педагогами.

У другій частині розкривається діяльність психолого-медико-педагогічних консультацій, наведено статистичні дані щодо виявлення та діагностичного вивчення дітей з порушеннями психофізичного розвитку, аналізуються виявлені види порушень у дітей, їх поширеність та домінування в різних регіонах України.

Для управлінь (департаментів) освіти і науки обласних та Київської міської державних адміністрацій, регіональних інститутів післядипломної педагогічної освіти, місцевих органів управління освітою, керівників, педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів системи освіти України.

ISBN 978-617-7118-21-2

УДК 159.922.7+37.091
ББК 88.8:74я2

Видавець і виготовлювач:

Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи,
01032, м. Київ, бульвар Т. Шевченка, 27-а, тел/факс 252-70-11,
e-mail: UCAP@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК №4537 від 07.05.2013